

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**“Службово-бойова діяльність
Національної гвардії України:
сучасний стан, проблеми
та перспективи”**

Секція 4

**Лінгвістичне забезпечення
військ (сил)**

(<http://nangu.edu.ua>)

14 березня 2019 року

м. Харків

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету – перший заступник начальника Національної академії з навчально-методичної та наукової роботи полковник **Морозов О.О.**

Відповідальний секретар оргкомітету:

науковий співробітник науково-організаційного відділу **Медвідь Ю.І.**
(057-739-26-68, 4-68)

Члени оргкомітету:

начальник науково-дослідного центру полковник **Приходько І.І.**;
начальник навчально-методичного центру полковник **Тробюк В.І.**;
начальник оперативно-тактичного факультету полковник **Павлов С.П.**;
начальник командно-штабного факультету полковник **Овчаренко В.В.**;
начальник факультету логістики полковник **Єманов В.В.**;
начальник гуманітарного факультету полковник **Іщенко С.О.**;
заступник начальника Київського факультету з навчально-методичної та наукової роботи полковник **Комісаров О.Г.**;
начальник відділу по роботі з особовим складом полковник **Драган Ю.А.**;
начальник відділу родів військ та служб полковник **Деркач О.В.**;
начальник науково-організаційного відділу підполковник **Морозов І.Є.**

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків, майдан Захисників України, 3, Національна академія Національної гвардії України, науково-організаційний відділ.

Контактні телефони: 057-739-26-02, 057-739-26-68.

Електронна адреса: nov_nangu@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори

Секція № 4
Лінгвістичне забезпечення військ (сил)

Керівник секції: доктор філологічних наук, професор **Пелепейченко Л.М.**
Секретар секції: кандидата філологічних наук, доцента **Ткач П.Б.**

Тематика секції:

- стратегічні комунікації в діяльності Національної гвардії України;
- перекладацька діяльність як основа міжкультурної комунікації під час виконання заходів міжнародного військового співробітництва Національної гвардії України;
- здійснення воєнно-красназавчої діяльності Національної гвардії України в медійному просторі України та за її межами;
- військово-термінологічний аспект діяльності Національної гвардії України;
- методика підготовки військових перекладачів в діяльності Національної гвардії України.

УДК [811.111=30:006.72]:005

Бездітко А.Р., викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації
Національної академії Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Досвід активної співпраці Національної гвардії України із представниками інших країн в межах кооперативної діяльності свідчить, що в умовах міжкультурної комунікації переклад як засіб спілкування на всіх рівнях співробітництва набуває особливої значущості. Не дивно, що вимоги до рівня перекладу є досить високими, і головними постають питання еквівалентності перекладу, збереження прагматики оригіналу у перекладі, що передбачає звернення до визначення особливостей спеціального військового перекладу на всіх мовних рівнях.

Проблеми військового перекладу поставали у фокусі досліджень російських перекладознавців А.Д. Швейцара, Л.Л. Нелюбіна, О.А. Дормідонтова, Н.Н. Денісова, Н.К. Гарбовського, Г.М. Стрелковського та ін., чії праці зробили значний внесок в теорію та практику перекладу. Однак, в Україні праці, присвячені військовому перекладу, не є численними і мають методичний характер (В.В. Балабін, Д.В. Василенко, В.І. Гапонова тощо). Отже, особливості англо-українського перекладу військової термінології та документації неможна вважати дослідженими, хоча їх встановлення має суттєве прикладне значення для практичної діяльності військових перекладачів.

Склад сучасної військової термінології не є стабільним. Він постійно змінюється завдяки застарінню деяких слів, зміні значення, поповненню новими термінами у зв'язку з реорганізацією видів збройних сил, появою нових зразків зброї та військової техніки, нових методів ведення війни.

Найбільш складним є переклад військових термінів, які передають реалії англomовної дійсності, що не існують в країні, на мову якої здійснюється переклад. В таких випадках переклад військових термінів може досягатися шляхом опису значення слова (*attack problem* – тактичне завдання з ведення наступального бою), дослівного перекладу (*tactical air command* – тактичне повітряне командування), транслітерації (*mastersergeant* – майстер-сержант), або транскрипції (*warrant officer* – уорент-офіцер).

У військових текстах широко вживаються аббревіатури та акроніми, що часто значно ускладнюють переклад, особливо у тому випадку, коли мова йде про новотвори, значення яких можливо встановити тільки завдяки контексту або аналізу екстралінгвальної ситуації. Наприклад, акронім «*MOUT*» (*Military operations in urban terrain*) розшифровується як «*військові операції у межах міста*».

Диверсифікація англійського військового вокабуляру характеризується значним навантаженням експресивного пласту, зокрема фразеологізмів, професіоналізмів, сленгу і жаргону, що значно ускладнює подолання

лінгвокультурного бар'єру двомовної комунікації та визначення стратегії операційних дій перекладача при їх перекладі. Наприклад, *greenberets* – морська піхота, *Roger* – «зрозумів», *Donald Duck* – плаваючий танк, *USAF* – ВПС США, *GI* – солдат армії США, *brasshat* – генерал, *big boy* – танк і т. п.

Подолання суб'єктивізму та похибки в перекладі може здійснюватися шляхом одночасної та незалежної оцінки перекладу групою перекладачів, порівняння варіантів перекладу. Велике значення мають надійні лексикографічні джерела: словники, підручники та посібники, які розкривають конотативні та денотативні значення слів, їх походження, можливі засоби перекладу.

Для правильного, точного розуміння і перекладу військових текстів необхідні перш за все ґрунтовні знання у сфері організації, озброєння і способів бойового використання збройних сил країн, які розмовляють іноземною мовою. Спираючись на теоретичний базис, військовий перекладач повинен обрати той спосіб перекладу, що буде відповідати реаліям іншомовної країни як контекстуально, так і прагматично коректно.

УДК 355.233 + 37.015.3

Бабіч О.В., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ФЕНОМЕН СТЕРЕОТИПУ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Для офіцерів-прикордонників вміння спілкуватися з учасниками міжнародного руху є визначальним, під час якого формується відповідне ставлення до прикордонника, та впливає на імідж Державної прикордонної служби в цілому. На спілкування впливають погляди та ідеї, темпераменти й характери, при цьому важливе значення мають стереотипи. Стереотипізація – це класифікація людей відповідно до певних стереотипів, притаманних представникам певної спільноти. На перших етапах спілкування стереотипи допомагають орієнтуватися у новій обстановці.

Водночас стереотипізація може відігравати й негативну роль у спілкуванні. Стереотипи можуть суттєво заважати формуванню об'єктивного уявлення про людину, породжувати національний або міжкультурний конфлікти. Досить часто стереотип є упередженим уявленням про інших людей. Національний або етнокультурний стереотип – це стійкі погляди представників одних національностей, народів щодо ментальних особливостей інших.

Національні стереотипи є важливим елементом спілкування. Під час спілкування з представниками іноземних країн вони можуть бути ефективним знаряддям розуміння, розпізнавання намірів іншої людини, проте аж ніяк не вичерпною інформацією про неї. Етнокультурні стереотипи можуть суперечити

дійсності, посилювати хибні уявлення про представників інших націй, додавати деструктивності спілкуванню.

Знання про стереотипи будуть допомагати офіцерам-прикордонникам під час виконання функціональних обов'язків. Слід вказати на те, що поняття «стереотип» вперше згадується у праці У. Ліппмана як культурно детерміновані й певним чином упорядковані «картинки» світу у свідомості людини, які, з одного боку, заощаджують зусилля під час сприйняття складної інформації, а з іншого – фіксують і зберігають наявні цінності, сприяючи, тим самим, збереженню високої самооцінки людини.

Крім того, стереотипи завжди національні, вони розрізняються нюансами та деталями, які мають принципове значення. Культурологічне середовище певного етносу містить у собі низку елементів стереотипного характеру, які, як правило, не можуть бути адаптовані й інтерпретовані представниками іншої культури. Такі елементи називають лакунами. Із сукупності лакун складається національний стереотип – уявлення про те, як повинні поводити себе представники певної етнокультурної спільноти. Стереотипи формуються на основі досвіду, частого повторення рольових ознак, які характеризують поведінку, манеру говорити, рухатися, одягатися. Стереотипи можуть реалізовуватися в «народній мові», під якою розуміється різниця між тим, як люди використовують мову та що вони думають про свою мовленнєву поведінку. Стереотипи являють собою наслідок прагнення людей упорядкувати, систематизувати навколишній світ, який являє собою нескінченне розмаїття неповторних індивідуальностей. Стереотипи багато у чому збіднюють специфіку, особливості окремих осіб.

У зв'язку з цим, майбутні офіцери Державної прикордонної служби України повинні навчитись враховувати стереотипи, що існують у різних культурах, які є важливими під час спілкування з громадянами різних національностей, щоб не принижувати їх чи ображати їхні цінності.

УДК 81-25

Басараба І.О., викладач кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;
Лемешко О.В., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, підполковник

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Останніх п'ять років для освітнього простору України є особливими. Це пов'язано зі змінами, що визначаються прийняттям Законів України «Про вищу

освіту» та «Про освіту», а також Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (зі змінами, внесеними згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 347 від 10 травня 2018 року). Поява цих документів спонукала освітній соціум до переосмислення своєї діяльності через призму світових тенденцій і запитів сьогодення на продукт, який формується у закладах вищої освіти, загалом, і у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ), зокрема. Особливістю останнього періоду аналізованого проміжку часу є затвердження Міністерством освіти і науки України стандартів вищої освіти з ряду спеціальностей, у відповідності до яких вищі навчальні заклади розробляють власні та, в ряді випадків, унікальні освітньо-професійні програми з відповідних спеціальностей. У свою чергу, особливістю освітньо-професійних програм з спеціальностей, що не відносяться до галузі знань «25 - Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», і які реалізуються у ВВНЗ, є те, що вони повинні містити як складові стандартів вищої освіти з цих спеціальностей, так і складові, що визначають фахову підготовку офіцера. У разі, якщо ВВНЗ є відомчим навчальним закладом, наприклад Державної прикордонної служби України, то ці складові мають відображати ще й положення Єдиного стандарту підготовки військового фахівця тактичного рівня. А це означає, що вибіркова компонента відповідних навчальних планів має містити складові підготовки як офіцера загальновійськових підрозділів, так і підрозділів охорони державного кордону. Останнє суттєво збільшує об'єм вибіркової компоненти. Оскільки ж у сучасних умовах (умовах агресії проти України і викликів українському суспільству та українській державності) якісна реалізація вибіркової компоненти у ВВНЗ набуває особливого значення, то при формуванні навчальних планів насамперед приймається до уваги необхідність реалізації якісних структурно-логічних зв'язків для дисциплін вибіркового блоку. Це, зрозуміло, суттєво обмежує можливість якісної реалізації структурно-логічних зв'язків для дисциплін обов'язкової компоненти, яка містить таку дисципліну, як «Англійська мова». У ряді випадків, це призводить до того, що вивчення англійської мови планується протягом не всього періоду навчання, а лише на III-IV курсах і навіть лише на IV курсі. На це впливає і обмеження щодо кількості дисциплін, які мають вивчатися протягом одного семестру.

Таким чином, курсант після закінчення школи та вступу до ВВНЗ може не вивчати англійську мову 2 і навіть 3 роки. Зважаючи ж на те, що випускники ВВНЗ, загалом, і Національної академії Державної прикордонної служби України, особливо, мають вільно володіти англійською мовою, актуальності набуває проблема забезпечення «входження» в процес вивчення англійської мови на рівні достатньому для якісного оволодіння матеріалом на III-IV курсах. Тобто, актуальним є пошук механізмів якісного підтримання мовних компетентностей протягом тривалого проміжку часу за умов відсутності аудиторного контакту викладача та курсанта.

УДК 372.881.2

Бец І.О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; **Бец Ю.І.**, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, полковник

ЛІНГВІСТИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ОФІЦЕРА-ПРИКОРДОННИКА

Професійна підготовка військовослужбовців вищого військового навчального закладу в різноманітних службових ситуаціях – складний та багатоплановий процес. Він обумовлений об'єктивними процесами, які відбуваються у суспільстві та у професійній підготовці майбутніх військовослужбовців загалом.

Звернемо увагу, що процеси інтеграції світового співтовариства, зокрема у лінгвістичній галузі, призводять до змін у кваліфікаційних вимогах, що висуваються до фахових характеристик майбутнього офіцера. За цих умов особливого значення набувають такі якості випускника вищого військового навчального закладу, як мобільність, креативність, високий професіоналізм, здатність до налагодження ділових контактів з іноземцями у процесі професійної діяльності в іншомовному середовищі.

Професійна лінгвістична підготовка військовослужбовців неможлива без вивчення іноземної мови, яка є однією з умов професійного та загальнокультурного формування сучасного офіцера-прикордонника. Адже іноземна мова сприяє підвищенню рівня гуманітарної підготовки та загальної ерудиції фахівців, активізує їх інтелектуальний потенціал.

Особливо це стосується офіцерів-прикордонників, що виконують завдання з охорони Державного кордону та мають можливість безпосереднього та опосередкованого спілкування із громадянами іноземних держав.

Відомо, що для кожної національності існує своя градація складності мов: наприклад, для англійців польська є дуже складною мовою для вивчення, проте українцям, у зв'язку з її спорідненістю з їхньою схожістю менталітетів, вона дається досить легко; азербайджанці турецьку засвоюють швидко, але на вивчення китайської, фінської, чи української, тобто мови з іншої мовної сім'ї, яка має абсолютно іншу структуру, витрачають набагато більше часу та зусиль. З досвіду практичного викладання турецької мови відомо, що ця мова складна для опанування українцями саме через її відмінну структуру і навіть тоді, коли людина уже володіє однією чи декількома іноземними (нетюркськими) мовами. Саме дані цілі підвищення іншомовної комунікативної компетентності

дали поштовх для введення професійно зорієнтованих курсів вивчення іноземної мови (англійської, турецької мови, до прикладу), підготовка за якими відбувається перш за все за соціально-побутовим спрямуванням, що дозволяє курсантам опанувати загальноповсякденну лексику, мову для повсякденного, побутового спілкування; лінгвокраїнознавчим спрямуванням □ курсанти ознайомлюються з особливостями політичного, культурного та економічного життя країни, мова якої вивчається. Фаховий військовий курс іноземної мови для спеціальних цілей, а саме військовий переклад та курс іноземної мови для ділового спілкування, що є типовим для багатьох сфер професійної діяльності пов'язаних із веденням професійного спілкування з іноземцями під час перетину державного кордону та перевірки документів.

Перш за все необхідно зазначити, що вивчення іноземної мови здійснюється на основі ситуацій та рольових ігор, що розглядаються на рівні системи взаємовідносин. Вони постають універсальною формою функціонування процесу навчання, тобто служать способом організації мовленнєвих засобів, а також мотивації мовленнєвої діяльності.

УДК 81'253

Богданова О.В., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

МЕТОД CASE STUDY В ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК

Батьківщиною case study вважається Школа бізнесу Гарвардського університету. Методологічною основою методу є принцип «прецеденту». Case study – це опис ситуації, яка мала місце в тій чи іншій практиці і містить в собі деяку проблему, що вимагає рішення. Метою даного методу може бути, по-перше, навчання пошуку єдиного вірного рішення; по-друге, розвиток вміння передбачати багатоваріантність вирішення проблеми. Застосування методу case study на заняттях з іноземної мови орієнтоване на формування ключових професійних компетенцій, таких як уміння аналізувати в короткі терміни великий обсяг інформації і приймати рішення в умовах стресу, розвиток комунікабельності, підвищення рівня володіння мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності – аудіювання, говоріння, читання і письмо. Даний метод дозволяє творчо застосовувати вивчений матеріал: курсанти реферують тексти, виступають з презентаціями своїх пропозицій, захищають свою думку, знаходять варіанти вирішення проблем, використовуючи іноземну мову.

Актуальність теми дослідження зумовлена спрямованістю поглибленого вивчення використання методу case study, оскільки рольова гра допомога на

уроках підвищити якість знань та дозволяє використовувати такі чотири види діяльності на парах: аудіювання, читання, письмо, говоріння. Завдяки інтерактивним підходам, курсант навчиться краще розуміти механізми мовного взаємодії і придбає навички автентичної і спонтанної мови.

Впровадження кейс-стаді (case study), з використанням технології сприяють розвитку критичного мислення та формуванню різнобічної особистості, здатної критично ставитися до інформації, вмінню відбирати інформацію для вирішення поставленого завдання.

Кейс-метод – техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них. Кейси ґрунтуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації.

Елементи кейс-стаді: розподіл за ролями, змагання, особливі правила тощо. Рольова гра застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей.

Елементи кейс-стаді можна об'єднати в шість основних блоків:

1. Цілеспрямованість (для чого проводиться гра); 2. Об'єктивно ситуаційний блок (моделюючий); 3. Ігровий блок (хто грає); 4. Рольовий блок (як імітується діяльність в рамках одного ігрового етапу); 5. Блок результатів (що досягається при завершенні); 6. Теоретичний блок.

Під час ігор використовуються різні методи, зокрема метод проектів. У навчанні англійської мови кейс-стаді дозволяє курсантам використовувати мову в ситуаціях реального повсякденного життя, що, безсумнівно, сприяє кращому засвоєнню і закріпленню знань іноземної мови.

Наприклад, тема заняття: «міста Англії», можливо зробити відео сюжет про подорожі по місту. Тут на допомогу курсанту може прийти такий Інтернет ресурс як YouTube. На парі екскурсовод повинен не тільки показати фотографії, але і ще зацікавити екскурсантів (туристів) цікавими фактами. У свою чергу курсанти, грають роль туристів і задають питання екскурсоводу, на які той повинен відповісти. Потім курсанти міняються ролями. Перед початком екскурсії, екскурсовод може подати на слайді лексику, яку буде використовувати.

Завдяки такій формі реалізації рольової гри курсанти не тільки засвоять лексику по темі, але і збагатять свій словниковий запас. Розвиток навичок усного мовлення сприяє вдосконаленню вміння вільно вести бесіду англійською мовою, а в подальшому – формуванню критичного та логічного мислення.

УДК 372.881.1

Ваколюк Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; **Грішко-Дунаєвська В.А.**, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНШОМОВНОГО НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ТА СЛУХАЧІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМПЛЕКСНОГО НАВЧАННЯ БІЛІНГВАЛЬНИМ МЕТОДОМ

Програма іншомовної підготовки курсантів та слухачів Національної академії Державної прикордонної служби України зазнає значних змін у зв'язку з реформацією вищої військової школи. Ідеї мовної політики Ради Європи знаходять все ширшу реалізацію в нашій державі: в навчальних закладах започатковано вивчення кількох іноземних мов; збільшується кількість академічних годин на вивчення іноземної мови.

Оскільки основною особливістю нинішнього етапу реформування силових структур є розробка спільних систем управління та забезпечення, постає необхідність створення максимальної відповідності систем підготовки міжнародним вимогам, а саме вимогам НАТО СТАНАГ. Тому положення Плану заходів Адміністрації Державної прикордонної служби України стосовно євроатлантичної інтеграції, виконання яких потребує володіння іноземною мовою, включають впровадження всеохоплюючої мовної підготовки та приведення базової підготовки фахівців структур прикордонної служби у відповідність до стандартів НАТО. Узагальнюючи досвід багатьох країн, можна зробити висновок, що найкраще іноземну мову засвоюють, застосовуючи моделі білінгвального навчання. Переслідуючи таку мету, творчою ініціативною групою кафедри фізичної підготовки та особистої безпеки, кафедри вогневої та тактико-спеціальної підготовки, а також кафедри англійської мови була розроблена програма поступового білінгвального навчання на курсах підготовки офіцерів і прапорщиків (мічманів) для проходження військової служби за кордоном, мета якої – отримати практичні фахові знання англійською мовою. Ураховуючи вище зазначені факти вже другий рік поспіль в академії проводиться білінгвальний комплексний випускний іспит з професійної підготовки офіцерів та прапорщиків англійською мовою (з вживанням рідної мови на початковому етапі). Цей проект має особливе значення для даних курсів, оскільки цей підрозділ є єдиним, який готує слухачів для проходження служби за кордоном.

Комплексна програма підготовки слухачів курсу з використанням англійської мови запланована в межах реалізації міжнародного проекту

*Науково-практична конференція Національної академії Національної гвардії України
14 березня 2019 р., м. Харків*

професійної підготовки персоналу прикордонної служби під егідою прикордонної служби та NATO PDP Ukraine. У результаті успішного проведення пілотного проекту бінарного іспиту білінгвальним методом (англійською та українською мовами) слухачі продемонстрували навички практичного застосування набутих професійних знань та вмінь у різних умовах оперативно-службової діяльності.

За допомогою бінарної форми навчання надається можливість реалізації міжпредметних зв'язків, формування у слухачів креативної компетентності застосування професійних навичок і вмінь. Іспит цього типу поєднує набуті практичні навички та вміння з різних дисциплін і демонструє рівень використання англійської мови як засобом спілкування для виконання службових завдань в умовах, наближених до реальних.

Тому, важливо посилити англійську підготовку курсантів та слухачів у безпосередньому поєднанні з розвитком фахових компетенцій.

УДК 351.86

Гелетей В.В., начальник Управління державної охорони України, генерал-полковник

ДО ПИТАННЯ ПРО КОМУНІКАЦІЮ ЯК УМОВУ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

На сучасному етапі розвитку української держави в умовах формування національних безпекових та оборонних спроможностей підвищується роль усіх без виключення складових сектору безпеки і оборони України в цілому та Управління державної охорони України (далі – УДО України), зокрема. Принципово важливим питанням у зазначеному процесі є організація та підтримання ефективної взаємодії з органами центральної виконавчої влади, установами, організаціями та іншими суб'єктами щодо забезпечення належного функціонування органів державної влади України та безпеки їх посадових осіб.

Головною умовою такої взаємодії є комунікація, окремі аспекти змісту якої (на основі тлумачних джерел, а також досліджень у сфері стратегічних комунікацій) пропонуємо проаналізувати.

Так, в енциклопедичній літературі зазначається, що термін комунікація походить з латинської мови від *communicatio* та означає – зв'язок, повідомлення, обмін інформацією, спілкування; робити спільним, пов'язувати, спілкуватися.

Фахівці сфери стратегічних комунікацій (В. А. Ліпкан, Т. В. Попова та ін.) з-поміж низки визначень висвітлюють також комунікацію як обмін інформацією між двома (адресантом і адресатом) або більше сторонами (як окремими

особами так і складними соціальними інститутами), спілкування за допомогою вербальних і невербальних засобів із метою створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони та захисту інформації.

В умовах сьогодення актуальним постає питання дослідження комунікації в більш глобальному безпековому вимірі – в контексті стратегічних комунікацій як відповіді на сучасні виклики та загрози національній безпеці України. З приводу зазначеного Т. В. Попова наголошує, що з одного боку, стратегічні комунікації слід розглядати як системну комунікацію, орієнтовану на встановлення довгострокових взаємозв'язків між органами державної влади та суспільством, а з іншого – як найбільш перспективну форму дій в інформаційному просторі.

Сутнісними ознаками стратегічних комунікацій, на думку Л.М. Пелепейченко, є: 1) наявність тільки комунікативних заходів, спрямованих на ключові цілі держави в цілому чи її інститутів зокрема; 2) визначення соціальними умовами, стратегічними завданнями діяльності держави, інституту чи галузі; 3) необхідність обґрунтування і створення чіткого плану комунікативної взаємодії; 4) обумовлення міжурядової, міждержавної, міжгалузевої взаємодії; 5) передбачення роботи з різними цільовими аудиторіями.

Таким чином, узагальнюючи вищевикладений матеріал, варто зауважити, що базис ключових ознак комунікації як важливої передумови ефективної взаємодії УДО України з різноманітними суб'єктами (органами державної влади, установами, організаціями та їх посадовими особами, громадянами та їх об'єднаннями, представниками органів безпеки іноземних держав тощо) заради досягнення спільної мети, на нашу думку, повинні формувати: дотримання чіткого плану комунікативної взаємодії; наявність комунікативних актів, в яких реалізується управлінська та координаційна функції УДО України; обмін інформацією у форматі конструктивного діалогу, який передбачає використання засобів різних видів комунікації задля створення, збирання, використання, поширення, охорони та захисту інформації; інтерсуб'єктивне порозуміння як наслідок такої взаємодії тощо.

УДК 372.881.1

Грачова І.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ СПІКЕРІВ ДО НАВЧАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Ми живемо у час, коли комунікації відіграють надзвичайно важливу роль. Усі сфери життя, наразі освіта, зараз пов'язані зі спілкуванням. Методи

*Науково-практична конференція Національної академії Національної гвардії України
14 березня 2019 р., м. Харків*

викладання мають слідувати сучасним тенденціям, бо навчання, яке ґрунтується на комунікативному процесі, є найефективнішим.

Якщо йдеться про викладання іноземних мов, комунікативні методики беззаперечно мають перевагу над традиційними, тому що в процесі комунікації англійською, чи будь-якою іншою іноземною мовою, людина поступово переходить від вимушеного до вільного спілкування, використовуючи свої знання з граматики чи вивчену лексику на практиці. Комунікативна спрямованість навчання – передумова успіху в практичному оволодінні студентами іноземною мовою. Як показує практика, цьому значною мірою сприяє атмосфера колективного спілкування, організованого на основі комунікативних ситуацій. Ситуації стимулюють студентів до комунікативно-мотивованого виконання мовленнєвих дій, а спілкування в таких ситуаціях дає студентам змогу свідомо засвоїти іншомовний матеріал.

Комунікативний метод також передбачає залучення у навчальний процес носія іноземної мови або людини, яка вільно нею володіє та має досвід чи спеціальну практику з проведення таких занять. Як показує досвід не усі носії мови мають достатні комунікативні здібності для того, щоб спонукати слухачів чи курсантів вільно розмовляти іноземною мовою. Тому, при виборі спікера, який буде проводити заняття, треба звертати увагу не тільки на рівень його володіння іноземною мовою, але й на те, як він спілкується з аудиторією.

Необхідно зазначити, що залучення іноземців у педагогічний процес є цілком доцільним, тому що при спілкуванні з людиною, яка не є частиною педагогічного колективу, слухачі чи курсанти відчують себе вільніше, без страху отримати погану оцінку чи виправлення. Вони максимально поринають у атмосферу вільного спілкування іноземною мовою, чим і досягається мета викладання.

Під час спілкування зі спікером аудиторія може ставити йому питання, розповідати про себе, про товаришів, ділитися своїм життєвим досвідом. Спікер може зайняти активну чи пасивну позицію. В залежності від цілі та завдань, які були поставлені, заняття може мати форму:

- невимушеної бесіди;
- гри;
- інтерв'ю;
- презентації нового матеріалу;
- лекції.

Не можна не брати до уваги той факт, що курсанти та військовослужбовці взагалі, по службі мають часто спілкуватися з представниками з інших країн, які приїждять до України, або з громадянами інших держав у відрядженнях, місіях, тощо. Стикаючись з такими ситуаціями вони відчують себе ніяково із-за мовного бар'єру та недостатнього досвіду спілкування з іноземцями.

Тому, вважаємо необхідним ввести у постійну практику розмовні клуби з різними англomовними спікерами у Національній академії Національної гвардії України. Це дасть змогу військовослужбовцям швидше адаптуватися до незнайомих ситуацій, оперативніше включитися у розмову з іншомовним спікером на практиці безпосередньо, без допомоги перекладача.

УДК 378

Гузенко Є.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри тактичної підготовки ННІ №3 Національної академії внутрішніх справ, підполковник поліції; **Кудлай А.О.**, викладач кафедри тактичної підготовки ННІ №3 Національної академії внутрішніх справ

ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Враховуючи те, що військовослужбовці Національної гвардії України виконують специфічні завдання з охорони публічного порядку, патрулювання, конвоювання й екстрадиції підсудних або засуджених, охорони дипломатичних представництв і консульських установ, охорони особливо небезпечних об'єктів, беруть участь у проведенні спеціальних поліцейських операцій, операції об'єднаних сил, вбачається необхідним надання командирам та працівникам підрозділів роботи з особовим складом нових психологічних знань, алгоритмів і дієвих методів організації службово-бойової діяльності Національної гвардії України.

Аналіз теоретичних і практичних аспектів службово-бойової діяльності Національної гвардії України довів, що військовий характер професій за правоохоронним галузевим спрямуванням пред'являє високі вимоги до індивідуально-психологічних якостей військовослужбовців Національної гвардії України (Ю.Б. Ірхін, В.О. Лефтеров, І.І. Ліпатов, В.І. Пасічник, О.Д. Сафін, О.В. Тимченко, М.І. Товма).

До організаційних чинників належать єдиноначальність, системність і централізм управління службово-бойовою діяльністю. До функціональних чинників віднесено специфічні умови виконання службово-бойових завдань (дефіцит часу, правова і нормативна регламентація, гуманістична спрямованість), а також специфіку співвідношення здійснення бойових і правоохоронних функцій (екстремальність, ризик для життя й здоров'я, несення бойових чергувань, конвоювання, вирішення збройних конфліктів).

Запроваджена у практику роботи психологічної служби Національної гвардії України є оптимальна модель психологічного супроводження службово-

бойової діяльності.

Якісне оцінювання ефективності оптимальної моделі психологічного супроводження службово-бойової діяльності Національної гвардії України було здійснене за допомогою вивчення динаміки розвитку професійно важливих індивідуально-психологічних особистісних якостей військовослужбовців у системі службової підготовки у цьому навчальному році з виявленням психологічних чинників їх розвитку. Упродовж дослідження здійснювалися контрольні виміри, які вказали на приріст осіб з високим рівнем розвитку професійно важливих індивідуально-психологічних якостей – з 15,6% на початку навчання до 27% на завершення; із середнім – з 55% до 63%. Питома вага осіб з низьким рівнем розвитку професійно важливих індивідуально-психологічних якостей знизилася з 30% до 14%.

Отже, основою ефективності концепції оптимізації психологічного супроводження службово-бойової діяльності Національної гвардії України є оптимальне поєднання її нормативних елементів з організаційними компонентами оптимальної моделі як незалежних елементів єдиного процесу кадрової селекції, що за сукупністю забезпечує високий ступінь задоволення кадрових потреб за кризових організаційних умов соціально-політичного та фінансово-економічного становища в державі та обумовлює скорочення плинності кадрів Національної гвардії України.

УДК 378.147

Дорошина Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України; **Ткач П.Б.**, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ДИСКУСІЯ ЯК ВИД ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА

Одним із головних завдань сучасної вищої військової освіти в Україні є підготовка фахівців, які здатні критично мислити, знаходити нестандартні варіанти розв'язання професійних проблем, оперативно реагувати на зміни, що відбуваються в суспільстві.

Важлива роль у мовній підготовці майбутніх офіцерів належить комунікативній компетентності, що забезпечує ефективну соціальну та професійну взаємодію. Отже, проблема формування комунікативної компетентності курсантів є актуальною й потребує науково-практичного

розв'язання.

Для успішного формування ключових загальновійськових і вузькопрофесійних компетентностей майбутніх офіцерів необхідними є інтерактивні методи навчання, які базуються на активній взаємодії учасників навчального процесу.

Метою використання інтерактивних методів навчання є, по-перше, розвиток комунікативних навичок курсантів, по-друге, створення комфортних умов навчання і, по-третє, систематизація й узагальнення знань із різних дисциплін. Саме це й повинно зробити процес навчання більш продуктивним.

Комунікативна компетентність, що відображає здатність майбутніх офіцерів висловлювати власні думки, оволодівати навичками публічного й наукового професійно орієнтованого мовлення, добирати комунікативні стратегії і тактики відповідно до комунікативної ситуації, формується переважно під час вивчення дисципліни «Комунікативний аспект діяльності військового командира», що викладається на кафедрі філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України.

Заняття другого змістового модуля «Професійна комунікація» передбачають моделювання й аналіз реальних ситуацій спілкування військовослужбовців, виконання творчих завдань, розв'язання складних проблем, самоаналіз комунікативних навичок і поведінки.

Одним із ефективних видів інтерактивного навчання під час проведення заняття з колективного обговорення професійних проблем є дискусія.

Під час дискусії курсанти розв'язують запропоновану викладачем проблему, учаться критично мислити, формувати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власну точку зору, аргументувати й дискутувати, моделювати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації. Крім того, дискусія призводить до усвідомлення стратегій військово-професійного спілкування, під час якого враховуються: принцип армійської субординації; емоційно-змістове наповнення мовлення; практична мораль, а також духовна етика.

Орієнтовними темами для дискусій можуть бути, наприклад, такі: «Воєнні дії можуть знизити рівень світового тероризму», «Прогрес незмінно призводить до регресу», «Телебачення має шкідливий вплив на наше суспільство» тощо.

Таким чином, дискусія як вид інтерактивного методу навчання відіграє важливу роль у формуванні комунікативної компетентності майбутніх офіцерів, зокрема загартовує характер учасників (зникає страх перед конфліктом) і прискорює мислетворчі процеси, сприяє гнучкості мислення, толерантному ставленню до опонента та вдосконаленню комунікативної поведінки.

УДК 159.9

Заботнова М.В., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНИЙ ВПЛИВ НЕГАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Провідну роль у формуванні думки суспільства відіграють засоби масової інформації, зокрема – інтернет. Зі стрімким розвитком демократичних реформ в Україні будь-яка діяльність органів державної влади викликає зацікавленість населення, а особливо – негативна. Негативна інформація – це та інформація, яка висвітлює різноманітні обставини, події у критичному та не вигідному для одної із сторін аспекті. Така інформація частково зменшує або повністю зводить нанівець іміджові рейтинги та довіру суспільства до тієї чи іншої організації чи органів державної влади, включаючи силові структури, такі як Національна гвардія України.

Найчастіше негативні повідомлення про Національну гвардію поширюються сучасним полем для комунікації – інтернетом завдяки його широкому спектру соціальних мереж, чатів та сайтів. Найлегше відстежити таку інформацію саме на інтернет сайтах, які зосереджені на поширенні новин та висвітленні подій на противагу соціальним мережам, де спілкування може відбуватися у закритих чатах, групах, або спільнотах.

Негативна інформація назавжди відповідає дійсності, і, здебільшого, з'являється або через відсутність офіційної, підтвердженої інформації, або її спростування. Але не слід оминати увагою навмисну підміну фактів, або оприлюднення інформації із заздальгідь упередженою, негативною інтенцією. Останнє може використовуватися для маніпулювання громадською думкою.

У разі висвітлення негативної інформації, виникненню якої передувало реальний факт, розвиток залагодження ситуації можна вирішити декількома способами:

– Оприлюднити повністю або частково офіційну інформацію, яка чітко показує ставлення установи, організації, або органу влади до ситуації, яка склалася.

– Визнання факту, події, завдання шкоди, тощо, та дати можливість коментувати справу компетентним органам (поліція, прокуратура, суд), або захисникам (адвокат, тощо.)

– Визнання факту та різке засудження його появи або прояву.

У разі оприлюднення негативної інформації, яка не відповідає дійсності, або може тлумачитися двояко, слід негайно її спростувати, апелюючи реальними, підтвердженими фактами та надати можливість представникам ЗМІ особисто

переконалися у правдивості інформації (прес-конференція, брифінг, або пряме спілкування з учасниками подій). Якщо ж така інформація все ж з'явилася у ЗМІ в жодному разі не слід вдаватися до тиску та полеміки з редакціями, вимагати надати джерело витoku інформації, у зв'язку із можливістю створення уявлення про бажання приховати або замовчати факти.

Отже, насамперед важливо переконалися у правдивості тієї чи іншої інформації, та формувати власну думку спираючись на перевірені факти та інформації.

УДК 159.9.019:377.35

Ільченко О.А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ КОНТАКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (на прикладі Національної академії Національної гвардії України)

Мета розвитку стратегічних комунікацій зумовлює необхідність відповідних наукових розвідок у різних галузях, зокрема в царині комунікативної лінгвістики, оскільки змістовим ядром стратегічних комунікацій є формування стратегічного нарративу – переконливої сюжетної лінії, яка може пояснити події аргументовано і з якої можна дійти висновків щодо причин перебування держави в конфлікті, значення цього становища та щодо перспектив держави в разі успішного виходу з нього.

Об'єкт дослідження – стратегічні комунікації Національної гвардії України (*далі* – НГУ).

Зв'язки із ЗМІ НГУ – важливий компонент системи стратегічних комунікацій, який обрано за предмет цієї розвідки.

Мета дослідження – визначити роль і місце ЗМІ в системі стратегічних комунікацій в НГУ в цілому, Національної академії Національної гвардії України (*далі* – НАНГУ) зокрема.

Встановленням зв'язків із ЗМІ переймаються прес-служби. Основні завдання прес-служби, наприклад, НАНГУ, виділяємо такі: постійно підтримувати зв'язки з міськими, обласними та загальнодержавними ЗМІ з метою висвітлення найбільш важливих подій життєдіяльності НАНГУ в ЗМІ; організувати роботу щодо пропаганди професії військового, поширення авторитету НГУ через місцеві, обласні та регіональні ЗМІ; систематично та своєчасно, якісно і повно надавати інформацію про важливі події в НАНГУ до міських, обласних, загальнодержавних ЗМІ; складати для ЗМІ іміджмейкерські проекти про життєдіяльність НАНГУ; організувати брифінги, прес-конференції, зустрічі та бесіди військовослужбовців НАНГУ із представниками

ЗМІ; організувати вивчення громадської думки про діяльність НАНГУ та внесення відповідних корективів щодо її удосконалення; надавати організаційну та методичну допомогу начальникам структурних підрозділів з питань зв'язків зі ЗМІ та роботи з громадськістю; організувати підготовку та випуск рекламної продукції про НАНГУ; забезпечувати фото та відеозйомку найважливіших подій в НАНГУ. Результати цієї діяльності регулярно висвітлюють на сайті НАНГУ.

Взаємодію ЗМІ та НГУ можна вважати різновидом соціальної взаємодії, у такому разі необхідно виокремити елементи цієї системи: суб'єкти взаємодії (представники ЗМІ, підрозділи НГУ); предмет взаємодії (діяльність НГУ); механізм свідомого регулювання взаємовідносин між суб'єктами.

Таким чином, намічається дві основні ознаки взаємодії між суб'єктами: наявність спільної мети, яка й породжує взаємодію; використання обома сторонами, що взаємодіють, можливостей (інформації, засобів) один одного для досягнення власних цілей.

Отже, взаємодія НГУ і ЗМІ – це, з одного боку, узгоджені, законні контакти між цими суб'єктами, що виникають і розвиваються на основі спільних інтересів, з використанням можливостей один одного для спільного вирішення поставлених завдань; з іншого, – це процес взаємовпливу цих суб'єктів під час діяльності щодо досягнення спільних і власних цілей.

УДК 378.147.091.33

Ісаєва І.Ф., старший викладач кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, підполковник

ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ НА СЛУХ

З огляду на особливості виконання перекладу на слух можна стверджувати, що навчання такого виду перекладу передбачає:

- навчання розуміння мовлення на слух;
- розвиток слухової пам'яті та навичок запам'ятовування змісту почутого;
- формування й розвиток навичок перемикання мислення та навичок синхронізації слухової рецепції і мовлення;
- навчання швидкого та грамотного письмового й усного оформлення перекладу на слух.

Матеріали, що відбираються для навчання перекладу на слух повинні відповідати основним дидактичним принципам, а також наступним вимогам:

- автентичність (необхідно з перших занять навчати розуміти справжнє іншомовне мовлення, адже перекладені матеріали мають, як правило, ознаки української мови, як, наприклад, побудова фрази, українізми та інші особливості тощо);

- відповідність поняттю сучасності мови, критеріям нормативності та частотності вживання мовленнєвих одиниць;
- врахування потреб й інтересів навчаємих;
- відповідність майбутній спеціальності та професійним інтересам;
- врахування соціокультурних реалій, що відображають характерні особливості мовленнєвої поведінки.

На кожному етапі навчання перекладу на слух доцільно опрацьовувати конкретну тему або певний об'єм лексики, при цьому дуже добре, коли український та іноземний тексти дещо дублюють один одного, завдяки цьому створюються міцні асоціації між словами та виразами двох мов.

Підбираючи матеріал слід дотримуватись також принципу доступності. Необхідно уникати наявності великих об'ємів нової лексики в матеріалах для перекладу на слух, адже при виконанні таких вправ лексика, як правило, закріплюється, а не вводиться вперше. Нові слова можна запропонувати з метою розвитку мовної здогадки, тобто в оточенні знайомих слів, у контексті, який допомагає зрозуміти значення слова. Складні мовні явища не слід включати у тексти для сприйняття на слух, поки вони не будуть опрацьовані у інших видах вправ.

На різних етапах навчання перекладу на слух рекомендується виконувати такі вправи: переклад-диктування, переклад з повторенням, повторення (українського, іноземного) тексту, переклад-реферування, змістове групування тексту, переклад на слух з нотками, вправи на розуміння певних лексичних та граматичних явищ, вправи на створення небуквальних асоціацій, письмовий переклад аудіозапису, переклад по синтагмах, двосторонній переклад, синхронний переклад знайомого тексту, синхронно-зоровий переклад, уповільнений синхронний переклад, звичайний синхронний переклад та ін.

УДК 811.111`25+784.71:37.013

Карпенко Н.А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України;
Щербина В.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Інтерактивні ігри вважаються альтернативою традиційним методам навчання іноземних мов. Використання рольових та ділових ігор на заняттях з іноземної мови не тільки сприяє підвищенню мотивації, але й допомагає викладачу створювати в аудиторії атмосферу взаємодії та співробітництва. Відомо, що в навчальному процесі можна використовувати природні та спеціально створені

мовні ситуації. Однією з таких ситуацій є гра. Інтерактивні ігри допомагають формувати особисте ставлення слухачів до предмета розмови чи дискусії.

Інтерактивні ігри легко комбінуються з іншими методами навчання на різних етапах заняття з іноземної мови та добре вписуються в будь-яку структуру заняття. Інтерактивні ігри вважаються інноваційним методом навчання, що забезпечують формування мовленнєвих навичок та вмінь та розвивають у майбутніх перекладачів відчуття мови. Дослідник А. Литлджон зазначає: «Інтерактивні ігри надають можливість збільшити кількість часу безпосереднього спілкування студентів між собою. Ігри поширюють можливості слухачів говорити не тільки те, що вони мають сказати за планом заняття, використовуючи певну лексику та граматичні конструкції». Інноваційні методи навчання сприяють створенню сприятливого середовища для іншомовного спілкування та допомагають слухачам проявити себе як особистість.

Інтерактивні методи навчання дозволяють слухачам обмінюватися думками, ідеями, допомагають створювати асоціативні зв'язки, що сприяє кращому засвоєнню іншомовної лексики.

Рольові та ділові ігри вважаються основними різновидами інтерактивних методів навчання. За думкою Ф. Кліппеля, ділові ігри є більш структурованими та складними з точки зору їх організації та проведення. Ділові ігри, спрямовані на розвиток комунікативних навичок, не тільки надають кожному слухачеві можливість висловлюватися, але й формують у нього відчуття безпосереднього спілкування у реальній комунікативній ситуації.

Інсценування є важливою рисою рольової гри. Предметом інсценування можуть бути не тільки знайомі кожному студенту повсякденні ситуації, але й питання, пов'язані з актуальними проблемами сучасного життя. Рольові ігри вважаються доволі вимогливими навчальними ситуаціями. Слухачі мають не тільки правильно використовувати лексичні одиниці та граматичні структури, але й також демонструвати творчі здібності, необхідні для якісної реалізації цілей мовної ситуації, створеної на занятті.

УДК 37.159:81

Карпушина М.Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри перекладу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ В УДОСКОНАЛЕННІ ЗНАНЬ ГРАМАТИКИ

Перекладу як інструменту викладання іноземних мов приділяється все більше уваги. Переклад знову розглядається як життєздатний метод, що допомагає студентам вивчати іноземну мову. Це збільшило підтримку перекладу як інструменту навчання в багатьох різних установах, включаючи

Національну академію Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького.

Мета цього дослідження - обґрунтування припущення, що компаративний аналіз перекладу (далі □ КАП) мовних зразків у мовах оригіналу і перекладу сприяє точнішому розумінню і як результат поглибленню знань граматики.

Серед дослідників проблеми перекладу: вітчизняні - І.В. Корунець, В.І. Карабан, Т.Р. Кияк, А.С. Д'яков, З.Б. Куделько та інші; й зарубіжні науковці - Дж. Хауз, Н. Келі, Дж. Бруен, Дж. Кук, П. Дрюс та інші. Більшість авторів переконані у користі викладання перекладу, пояснюючи це тим, що порівнювання іноземної і рідної мов є природним для людей, тому перекладу насправді не можливо уникнути. Крім того, науковці погоджуються у тому, що переклад – це часто економічний спосіб допомогти студентам зрозуміти новий лексичний матеріал, він може підвищити мотивацію шляхом демонстрації цікавих фразеологізмів, крилатих виразів тощо. Застосування перекладу є проявом толерантності до рідної мови, з цієї причини переклад часто виступає у якості міжкультурної комунікації. Врешті речт, переклад сприяє усвідомленню схожих і відмінних явищ у мовах оригіналу і перекладу, тому може налагоджувати міжкультурне взаєморозуміння.

Загалом більшість теорій розглядають переклад як доповнення до інших методів та підходів, що використовуються в навчанні мови, тобто розглядають переклад як інструмент, що допомагає студентам зі складними граматичними структурами або вивченням лексики. Саме тому він не може замінити всі засоби викладання мови, особливо ті, які орієнтовані на комунікативні навички.

Наше дослідження, яке проводилося на базі кафедри перекладу з курсантами спеціальності 035 Філологія, показало, що переклад однозначно покращив певні аспекти їхньої граматичної обізнаності під час тестування. Саме тому ми вважаємо, що КАП найкраще використовувати з курсантами з рівнем Intermediate і вище, оскільки переклад передбачає навчальну діяльність з пасивним або новим мовним словником. КАП ефективніше працює у групах, які вивчили більшість граматичних аспектів, але продовжують працювати над особливостями їх застосування.

Давно забутий граматико-перекладний метод, який мало приділяв увагу опануванню мови, живому спілкуванню, бо його основною метою залишалося вивчення правил та розуміння конструкцій, не має нічого спільного з КАП. Так як останній не лише демонструє як «мова працює», але й «мову в дії» шляхом залучення курсантів до власних пояснень засобами метамови.

Наш досвід викладання практики мови показав, що застосування перекладу сприяє кращому розумінню вживання часових форм дієслів, фразових дієслів, розпізнаванню фальшивих друзів перекладачів, впорядкованому структуруванню речень, що говорить на користь перекладу у викладанні мови. На наше переконання, переклад може і повинен мати місце у викладанні мови,

тобто бути одним з багатьох інструментів викладання мови й покращення знань граматики зокрема. Однак незрозуміло, чи впливає він на точність спонтанного мовлення курсантів. Ця проблема становитиме предмет нашої подальшої розвідки.

УДК 378.6:355(477)

Конаржевська В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ МАЙБУТНІМИ ОФІЦЕРАМИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Характер сучасної комунікації, інтерпретації, тлумачення різного роду повідомлень зумовлює необхідність розробки загальної теорії розуміння, яка б допомогла особистості інтерпретувати власний досвід і навколишню дійсність, з'ясувати вплив дійсності на поведінку і розвиток особистості, а також на дії особистості як соціально відповідального індивіда. Таким чином, важливої ролі набуває розуміння та інтерпретація будь-якої інформації будь-якого дискурсу для сучасної людини як професіоналу, і визначення того, що сприяє формуванню такої здатності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

Проблема розуміння і правильного трактування інформації не є спеціально методологічною проблемою. З вирішенням проблем розуміння і тлумачення тексту пов'язана така наука як герменевтика, що у сучасному розумінні спрямована не тільки на опрацювання текстових питань, сучасна спрямованість цієї науки – розуміння, смисл, значення. Як і будь-який інший, герменевтичний підхід базується на певних принципах. Коротко зупинимось на кожному з них:

1. Принцип евристичності. Залежно від ситуації спілкування пропонується висловлювання адекватне комунікативному завданню та допомагає його розв'язати.

2. Принцип когнітивності. Його реалізація на полягає в тому, що організація навчального процесу на етапі усвідомлення нової інформації має співпадати з природним шляхом пізнання.

3. Принцип розвитку мовленнєво-розумової активності. Мовленнєво-розумова активність (МРА) є цілеспрямований, умотивований та осмислений процес пізнання дійсності мовленнєвими засобами.

4. Принцип інтерпретації прочитаного. Результати розуміння тексту фіксуються у процесі інтерпретації.

5. Принцип діалогізму. Проблема діалогу під час читання. Герменевтична

ситуація – складний об'єкт, що передбачає спеціальні прийоми дій та досліджень, тобто евристику розуміння тексту. Усі явища, що нас цікавлять, можна інтерпретувати за допомогою положень, на які спираються наші знання, але така інтерпретація неможлива без використання вже існуючих знань, які вимагають, в свою чергу, герменевтичного трактування. Таким чином, з'являється герменевтичне коло, яке відображує в пізнавальному процесі реальну ситуацію, що постійно виникає. Отже, шостий принцип – це принцип циклічності, або герменевтичного кола.

Лінгвістичний аналіз не може обійтися без тексту-джерела та тексту-інтерпретації. Інтерпретації-розуміння, скоріш за все, область психології, а розуміння-втілення, тобто тексти-інтерпретації мають відображати і сам процес розуміння, і власне мовні механізми трансформації сенсів тексту-джерела. Завдяки розумінню мовних виразів і комунікативних дій герменевтика покликана забезпечити інтерсуб'єктивність розуміння. Важливою умовою формування розуміння інформації або матеріалу є виникнення так званого «відповідного критицизму» у суб'єкта навчання або «суб'єктивного критицизму», сутність якого полягає у ролі читача чи слухача при конструюванні смислу дискурсу, визначення смислових наголосів і формуванні особистого трактування тексту. Для цього науковці виокремлюють герменевтичні ситуації: знакові ситуації (нерозуміння виникає через характер зв'язків знаків та їхніх відношень); ситуації об'єктивної реальності (нерозуміння виникає через складність зв'язків та відносин між вираженими у тексті уявленнями та поняттями читача про предмети, явища і процеси); ідеально-реальні ситуації (нерозуміння виникає через складну структуру представлених у тексті смислів, їхніх взаємовідносин та розвитку).

Для реалізації принципу евристичності пропонується такі евристики розуміння тексту як *авторські* (телеологічна авторська та телеологічна адресатна евристики; *темпоральні* (контекстна авторська та контекстна адресатна евристики; *евристики дій*, що дозволяють розірвати герменевтичне коло тексту й увійти до понятійного світу автора (евристика лінгвістичного значення, сутнісна евристика, евристика універсальних категорій та дискурсивна евристика).

Виявивши зв'язок між розумінням та інтерпретацією, можна відшукувати пояснення мови тексту. Пошуки лінгвістичних механізмів інтерпретації повинні йти шляхом вирішення проблем, які відображають в мові зміни, що сталися у житті суспільства, як сама мова говорить про ці зміни, як інтерпретаційні процеси виражаються в тексті. Розуміння не можна трактувати занадто вузько і ототожнювати його з процесами чужого досвіду. Процес розуміння пов'язаний з використанням цілого комплексу теоретичних засобів, а отже, професіоналізм підтверджує зв'язок між критичною мисленневою здатністю особистості та його розумінням.

УДК 378.147.091.33

Кустовська І.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; **Лебедєва Л.Е.**, старший викладач кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ СКОРОЧЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Скорочення □ це такий спосіб словотвору, суть якого полягає в усіканні частини основи слова, що або збігається зі словом, або являє собою словосполучення, об'єднане загальним змістом. Процес перекладу відсутнього в словниках і довідниках скорочення виконується у два етапи, першим з яких є виявлення початкової німецькомовної форми. Другим □ пошук еквівалентної української форми, яка найточніше передає виявлений зміст. Досить активно використовуються приголосні літери слова для його скорочення: stfr – steuerfrei (вільний від податків); lks – links (ліворуч); Hptst–Hauptstadt (столиця), а також початковий склад: Erg. □ Ergebnis (результат); nachm. – nachmittags (після обіду) та змішані скорочення: E-mail □ Electronicmail (електронна пошта).

Скорочення активно використовуються в діловому листуванні, наприклад: sign. (signatum, lat. □ підписано); MfG – mit freundlichen Grüßen). Відмінною рисою аббревіації в електронному спілкуванні є скорочення слів, словосполучень і навіть окремих речень, які часто вживаються в розмовній мові. Іноді наслідком таких скорочень є послідовність літер, які неможливо прочитати вголос, але вони і не призначені для такого читання. Якщо раніше зміст такого повідомлення сприймався як головоломка і вимагав багато часу для його осмислення, то зараз зміст таких аббревіатур став добре відомий учасникам електронного спілкування і не потребує зайвого розумового напруження. Електронна комунікація є більш лаконічною порівняно з традиційною, з тенденцією до постійного збільшення англійських запозичень: (комп'ютерна термінологія: IC □ Internetchat, WWW □ worldwideweb).

У разі, якщо скорочення представляє собою певне повне слово або словосполучення, одним з основних способів передачі українською мовою є власне переклад за допомогою відповідного скорочення: AGB (Arbeitsgesetzbuch) □ КЗпП (кодекс законодавства про працю); LSTB □ ПРД «повітряно-реактивний двигун»), або за іншою моделлю: blstg □ ВР «вибухова речовина». Інший спосіб перекладу на українську мову німецьких аббревіатур □ це переклад відповідною повною формою слова або словосполучення: ABU (Allgemeine Bedingungen für Unfallversicherungen) □ загальні умови страхування від нещасних випадків. Однак у певних випадках доводиться відходити від

дослівного перекладу, щоб урахувати норми мови перекладу й повніше передати зміст скорочення: LSF (Luftschutzraum) □ бомбосховище; UVV (Unfallverhütungsvorschriften) □ правила техніки безпеки. Скорочення та аббревіатури також можна передавати українською мовою за допомогою транскодування (транскрибування або транслітерування): LH (Lufthansa) □ Люфтганза (німецька авіакомпанія).

Під час перекладу скорочень оригіналу для збереження функціонально-стилістичної адекватності перекладного тексту застосовують відповідні українські скорочення: UNO – ООН.

UDC 378.8

Lemeshko O.V., PhD in Pedagogics, Senior Instructor of English Language Department of Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, lieutenant colonel; **Lemeshko V.V.**, PhD in Military Sciences, Head of Operative Art Department, lieutenant colonel, Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, lieutenant colonel

FURTHER TRAINING OF BORDER GUARDS THROUGH MASSIVE OPEN ONLINE COURSES

Modern pedagogics is characterized by reinterpretation and change of many approaches in future specialists training; by abandonment from some traditions and stereotypes. Present time requires a high professionalism of a teacher, mastering of modern technologies of studies, wish and ability constantly to study and self-perfection, creative approach and simultaneously certain pragmatisms and rationalism. New approaches determine the main social task of studies, which consists not only in that, to give education, but also to teach a future specialist independently to obtain and constantly deepen knowledge, form proof cognitive motivation and ability to be quickly oriented in the swift stream of scientific information. Also there is a necessity for syllabus updating, increase of role of fundamental modern knowledge and abilities of interdisciplinary character increase of integrating degree of general and professional disciplines training, and especially the use of the up-to-date information technologies in studies.

The preparation for life-long learning is especially important for future border guards during a rapid development of the information technology. The problem is that after graduation from the higher establishment most border guards are satisfied with achieved level of education but serving on the State border they encounter threats to national security, conflicts and non-standard situations at the border crossing points and new methods of violators to forge documents, to traffic smuggling, to cross the State border illegally; and border guards are not ready to

solve this problems. To solve this problem, we suggest implementing massive open online courses in the learning process at National Academy, including the border guards' independent work while learning various themes. It will facilitate further professional development, increase the level of border guards' knowledge and enhance their professional activity.

Further education courses are conducted by a distance-learning form of education and carried out in two stages: 1st stage – self-study of educational materials, implementation of practical tasks, test control of the quality of educational material acquisition; 2nd stage – practical lessons and final control over the acquisition of educational material on the basis of the National Academy. Border guards who completed all the requirements of the curriculum and successfully completed the test of the learning material are permitted to 2nd stage.

Organization of continuous education of border guard officers in the State border Guard Service of Ukraine is based on functioning of distant educational network that provides quality of education. In the process of its functioning the unity of content and methodical environment is provided. It creates the real possibilities of support of equal level of education in all structural units of the State border. The use of modern information-communicative technologies and technical facilities of co-operation of subjects of educational activity allows to the servicemen, staying in any unit of the State border, to master equal potential possibilities of education acquisition.

The use of network technologies in the system of postgraduate studies of border guard officers is base for the various additional possibilities: communication with the aim of professional exchange of experience with colleagues who work on analogical problems; different forms of collaboration with the aim of realization of general projects; an exchange of experience between the representatives of institution of higher education, that are at postgraduate studies.

УДК 81'27

Лисичкіна І.О., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

«БІЛА КНИГА» ЯК ІМІДЖЕФОРМУВАЛЬНИЙ НАРАТИВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Наратив, зокрема стратегічний наратив, є міждисциплінарним поняттям, яким оперують історики, політологи, соціологи, психологи, філологи тощо. Наративи силових структур допомагають адресатові краще зрозуміти сутність і специфіку службово-бойової діяльності структури та події з метою формування позитивного іміджу.

Мета дослідження полягає у визначенні комунікативного аспекту іміджеформувального наративу «Білої книги» Національної гвардії України 2017 року.

Інституційний дискурс має високий іміджеформувальний потенціал, оскільки імідж виникає та коректується як результат сприймання інформації, що надходить із зовнішнього середовища про певний об'єкт через сітку діючих стереотипів. Організація транслює власний «бажаний» імідж у межах стратегічного наративу із залученням мас-медіа та соціальних медіа.

Наратив є історією, яка пояснює дії суб'єкта для їх виправдовування перед певною аудиторією, тобто він містить історії про події, визначені наратором / комунікатором як актуальні для аудиторії.

Іміджеформувальним наративом силової структури є «Біла книга», що як окремий мовленнєвий жанр будується за визначеними тематичними, композиційними та стилістичними канонами і є складним дискурсивним утворенням.

Для Національної гвардії України як державної силової структури іміджеформувальний наратив має важливе значення, оскільки імідж корелює з рівнем довіри населення та слугує критерієм оцінки суспільством ефективності управлінської діяльності.

Отже, за даними проведеного дослідження, «бажаний» імідж або автоімідж Національної гвардії України відрізняється близькістю до «ідеального Я», причому «Біла книга» містить основну та додаткову інформацію, яку адресант модифікує, щоб бути переконливішим у досягненні своєї мети. Завдання сподобатися суспільству постає комунікативною домінантою, що реалізується засобами інформативної та спонукальної комунікативних стратегій. Виокремлені стратегії та комунікативні кроки лінгвістичної реалізації «бажаного» іміджу виступають частиною загального іміджу Національної гвардії України, що складається в суспільстві в умовах взаємодії цивільних і військових.

Комунікативна специфіка ефективного іміджеформувального наративу силової структури полягає, по-перше, в аргументованості інформації, що досягається серед іншого посиленням на авторитети, по-друге, в наведенні фактуальної інформації (статистики, історичних фактів, біографій тощо), та, по-третє, у позитивній тональності, яка досягається високою апелятивністю, використанням стратегій мовного впливу, залученням риторичних технік та кшталт «свій – чужий» тощо.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у встановленні інвентарю комунікативних засобів формування успішного іміджеформувального наративу організації.

УДК 81'27

Лисичкіна О.О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ДИГІТАЛІЗАЦІЯ, ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ДОВІРА В СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Стратегічні комунікації як цілеспрямоване використання спілкування з боку організації для виконання її місії передбачає систематичну серію послідовних заходів, які проводяться на стратегічному, оперативному та тактичному рівнях, з метою кращого розуміння цільової аудиторії та визначення ефективних каналів для просування та підтримки стратегічних наративів організації.

Метою стратегічних комунікацій Національної гвардії України (далі НГУ) має бути забезпечення того, щоб цільова аудиторія як в країні, так і за її межами, отримувала правдиву, точну, неупереджену та своєчасну інформацію, яка дозволить адресатові її зрозуміти та оцінити дії та наміри НГУ, що, в цілому, сприятиме досягненню цілей і завдань НГУ.

У межах цього дослідження окреслено особливості дигіталізації, інформатизації та довіри як ключових компонентів сучасних стратегічних комунікацій в перспективі НГУ.

Дигіталізація, пов'язана з розвитком мережі Інтернет та окремих соціальних медіа, мереж, блогів тощо, вимагає від НГУ особливої активності у цьому віртуальному просторі. Наразі фейсбук сторінки НГУ, Національної академії НГУ (далі НА НГУ) та інших формувань та підрозділів є не лише каналами передачі наративу «Успіх» НГУ для цільової аудиторії, а й сприяють формуванню позитивного іміджу НГУ серед молоді. Так, сторінка НА НГУ свідчить про грамотне використання сучасних трендів представлення відео інформації, персоналізації організації шляхом розповіді про окремих військовослужбовців, підтримка флешмобів на кшталт #10yearschallenge тощо. Цей канал може бути активно задіяним для імпліцитної передачі стратегічного наративу НГУ.

Інформатизація стратегічних комунікацій НГУ відповідає сучасному стану інформатизації суспільства. Так, дотичним вважаємо переведення періодичних видань НГУ в електронний формат із паралельним веденням твітер аканту НГУ та професійно спрямованих блогів, що сприятиме залученню нових цільових аудиторій.

Дигіталізація та інформатизація, без сумніву, сприяють розширенню аудиторії стратегічних комунікацій НГУ та розповсюдженню наративу «Успіх» НГУ, однак важливою умовою для цього постає фактор довіри.

Обсяг інформації зростає в геометричній прогресії, однак можливості адресата виокремлювали правдиву інформацію залишаються обмеженими.

Взагалі довіра є передумовою демократичного суспільства. Надання правдивої інформації, коли «слова збігаються з діями» є запорукою довіри аудиторії до каналів передачі інформації та до організації в цілому. Довіру легко втратити, отже будь-які намагання перекрутити інформацію, повідомити неправдиві факти, виправдовувати вчинки/події, розповсюджувати фейки тощо нівелюватимуть усі зусилля, пов'язані з формуванням і трансляцією нарративу «Успіх» НГУ та стратегічними комунікаціями НГУ в цілому.

Таким чином, стратегічні комунікації НГУ вимагають особливої уваги професіоналів щодо відбору та представлення фактів/повідомлень із використанням усіх можливостей сучасних каналів інформації. Подальші розвідки з обраної проблематики сприятимуть кращому розумінню механізму побудови ефективних стратегічних комунікацій.

УДК 81'272

Михайлова О.Г., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ТИПИ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЇ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ТА СИЛАХ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ФРАНЦІЇ

Нещодавно Французьким Інститутом міжнародних та стратегічних відносин було опубліковано дослідження «Інституційні оборонні комунікації в Європі: як європейські країни спілкуються щодо своїх армій»

У цьому дослідженні було досліджено та представлено комунікації в арміях Франції, Німеччини, Італії та Великої Британії.

Щодо комунікації у Збройних силах та силах охорони правопорядку Франції, то її пропонується поділити на такі типи:

- інституційна комунікація (комунікація, що стосується самої армії);
- операційна комунікація (вона описує та пояснює дії збройних сил, застосованих за межами країни);
- рекрутингова комунікація.

Ці три типи комунікації мають різні цілі.

Рекрутингова комунікація має називатися, скоріше, зв'язками із громадськістю. Насправді, у міністерстві Оборони цю функцію виконують служби громадських зв'язків кожного роду військ, такі як Управління людськими ресурсами Повітряних сил, Військово-морських сил, Рекрутингове управління Сухопутних військ, а не оборонні відділи інформації та комунікації або служби інформації та публічних зв'язків (відділи SIPRA). Винятком є жандармерія, яка належить до Міністерства внутрішніх справ, оскільки цю функцію виконує SIPRA жандармерії.

Ця комунікація має на меті видати однозначний заохочувальний «меседж»,

щоб залучити кращих кандидатів на потрібні місця.

Комунікація щодо операцій, яка розповідає та пояснює у межах закону, що відбувається за кордонами країни, відбувається більшою або меншою мірою децентралізовано. Суб'єктами цієї комунікації є: збройні сили на місцях, штаб, центральна координативна структура, міністерство, найвищі представники політичної влади тощо. Інакше кажучи, ця комунікація відбувається на тому рівні, на якому приймається рішення, від найменшого начальника аж до міністра або Президента країни. Ця форма комунікації не є простою, але і кількість структур, що її здійснюють, не є безмежною, оскільки вона має координуватися із оперативною структурою та включатися до ланцюгів військового та політичного управління.

Найбільш складна та багатогранна ситуація спостерігається на рівні інституційної комунікації.

Функція цієї комунікації – створювати позитивний імідж армії перед населенням та перед своїми партнерами. Це передбачає глобальний підхід і залучення всієї різноманітності видів діяльності:

- зв'язки із ЗМІ, зокрема прес-конференції;
- зв'язки із громадськістю взагалі;
- вузькоспрямовані зв'язки із політичними, освітніми, культурними, економічними колами тощо, включаючи участь у відповідних заходах;
- розроблення стратегій;
- управління засобами;
- управління результатами діяльності (книги, журнали, фотографії, фільми, сайти, виставки);
- оцінювання результатів попередньої роботи (особливо опитувань);
- діяльність щодо координації дій у глобальній перспективі.

Усе, що стосується координації комунікації та узгодженості дій у сфері комунікації, покладається на Управління інформації та комунікації Міністерства оборони (DlCoD), структуру Міністерства оборони Франції, аналоги якої відсутні в інших країнах.

УДК 37.035.7:81'21

Монастир'ова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ КОНТРОЛЮ НАД НАТОВПОМ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У сучасному світі існує велика кількість сфер суспільного життя, в яких володіння навичками ефективного спілкування та усвідомлене застосування прийомів комунікативного впливу є професійною нормою і, в значній мірі, запорукою професійного успіху.

У проекції на діяльність Національної гвардії України (НГУ) комунікативна грамотність є одним із чинників забезпечення громадського порядку в державі, ствердження верховенства права, демократії і поваги до людини. Слід відзначити, що комунікація в діяльності НГУ має свою специфіку, так як спілкування в цій сфері пов'язане з багатьма питаннями: встановленням контакту з окремими особами, з аудиторією і більш широко – з масами людей, контролем над натовпом, забезпеченням порозуміння із громадянським суспільством, журналістами та іншими акторами комунікацій. Таким чином, представники НГУ змушені здійснювати кризові комунікації із учасниками масових організованих і стихійних мітингів, акцій протесту і натовпом спортивних фанатів. Виконуючи свої функції, вони стикаються з наступними питаннями: як перешкоджати формуванню натовпу, особливо агресивного типу, як управляти процесами його формування та як запобігти маніпулятивному впливу, стресовим ситуаціям і негативним наслідкам. За таких умов надзвичайної *актуальності* набуває питання комунікативних стратегій контролю над натовпом у діяльності НГУ.

Завдання цієї роботи – узагальнити інформацію про комунікативні стратегії контролю над натовпом у діяльності НГУ.

Як відомо, натовпом легко маніпулювати. Для того, щоб обрати адекватну мовну стратегію нейтралізації конфліктів у спілкуванні з натовпом, слід знати основні особливості психології натовпу, які добре схарактеризовані у відкритій науковій літературі.

Уточнімо поняття натовпу, узагальнивши визначення, подані у літературі. Натовп – безструктурне скупчення людей, позбавлених ясно усвідомлюваною спільності цілей, але взаємно зв'язаних подібністю емоційного стану й спільним об'єктом уваги.

Комунікативна стратегія контролю над натовпом залежить від виду та основних рис натовпу. Отже, перш за все слід узагальнити інформацію саме щодо згаданих питань. У науковій літературі виділяють види натовпу за особливостями поведінки: оказіональний, конвенційний, експресивний та інші. У нашій роботі запропонована ще одна класифікація – за причиною його утворення та роллю матеріальної винагороди в його діях. Безсумнівним є той факт, що вплив на натовп, утворений за матеріальну винагороду, має відрізнитися від впливу на інші види натовпу.

Серед багатьох рис натовпу особливої уваги потребують ті, які зумовлюють вибір способу впливу на нього, контролю його дій. З огляду на це у центрі уваги дослідника мають стати емоційність натовпу та нездатність до критичного мислення. Названі риси означають, що до натовпу не варто звертатися із пропозиціями зважити факти, обдумати рішення – натомість на нього можна вплинути, апелюючи до емоцій.

УДК 371.15:378.147:355.23

Мороз Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНІМИ ВІЙСЬКОВИМИ ФАХІВЦЯМИ ЯК СКЛАДОВА ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Освіта – це визначений процес становлення і розвитку особистості та передачі їй соціального досвіду. Однак, на відміну від цивільної, військова освіта формує особистість військового фахівця, який повинен бути готовий займатися військовою діяльністю. Професійна спрямованість вивчення іноземних мов у військових закладах ставить низку завдань із формування професійних знань, умінь та навичок у курсантів: оволодіння професійною лексикою, розвиток комунікативних навичок професійного спілкування, формулювання власної точки зору на професійну тематику, тощо. Все частіше в навчанні майбутніх офіцерів, формуванні їхньої професійної, комунікативної компетентності застосовується компетентнісний підхід, що акцентує увагу на результатах освіти, причому в якості результату розглядається не сума засвоєної інформації, а спроможність людини діяти в різних проблемних ситуаціях. Для того, щоб майбутній офіцер міг брати участь у діалозі культур із представниками Збройних Сил інших країн, він повинен володіти комунікативною іншомовною компетентністю, яка дозволить йому нарівні висловлювати свою думку, захищати власну точку зору, стверджувати або заперечувати думку інших, погоджуватися або не погоджуватися з нею у певній комунікативній ситуації.

Модель професійної готовності курсантів вищого військового навчального закладу (далі □ ВВНЗ) до іншомовного спілкування має передбачати мотив, наявний у моделі Є. І. Пассова. Система підвищення комунікативної компетентності спрямована на передачу професійної культури. Остання включає чотири компоненти: знання; досвід – з багатьох причин недостатньо використовується у навчальному процесі; творчість – недостатньо застосовується при формуванні курсантів як професіоналів-офіцерів; майже повністю ігнорується четвертий компонент – бажання, мотив. Проблема полягає у тому, що без двох останніх компонентів “не працюють” два перших. Знання та досвід залишаються мертвими, якщо відсутні здатність творити та бажання працювати. Тому головним завданням системи формування професійної іншомовної комунікативної компетентності курсантів ВВНЗ є створення таких умов, де чотири компоненти у кожній із навчальних дисциплін були б представлені в необхідній пропорції та інтегративно допомогли б

готувати курсантів ВВНЗ до професійного іншомовного спілкування. Умовами успішного навчання іноземної мови є контроль за виконанням усіх дій, що є складовими відповідної діяльності, увага до всіх внутрішніх і зовнішніх механізмів її реалізації, удосконалення операційного аспекту, глибокий аналіз спонукально-мотиваційних факторів, кожного виду діяльності, яка характеризується складною взаємодією мотивів, цілей, потреб, інтересів, інтенцій курсантів ВВНЗ і стимулів, що їх спонукають. До підвищення мотиваційних ресурсів навчальної діяльності належить відмова від уніфікованих моделей навчання, які ігнорують особистісні характеристики майбутнього офіцера, акцентується увага на гнучкість побудови навчального процесу, варіативність його компонентів, зумовлених природою мотиваційно-спонукальної сфери суб'єкта навчання з урахуванням відповідності змістової сторони процесу мотиваційним орієнтаціям курсантів ВВНЗ при мотиваційному забезпеченню навчального процесу з метою створення продуктивного режиму діяльності та навчання.

УДК 811'37

Мягка М.М., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

СПЕЦИФІКА КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ЦИВІЛЬНИХ: МІЖКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

Проблеми міжкультурної комунікації посідають значне місце у дослідженнях із багатьох суспільних наук. Неможливим є вивчення проблем комунікації без урахування її мовного аспекту. Багато аспектів мовної комунікації залишаються вичерпно не вивченими. Однією з нагальних проблем галузевої комунікації є мовне спілкування у військовій сфері. З поширенням міжнародних зв'язків України в напрямку військового співробітництва виникає необхідність досліджень у царині військової мовної комунікації.

До ретельного аналізу комунікативних аспектів військової сфери спонукають і особливості соціального контексту. Практика діяльності переконливо довела, що проблеми, які виникають із появою великої кількості етнічних, релігійних, ідеологічних та функціональних викликів, неможливо вирішити військовими засобами. Світова спільнота зрозуміла, що найбільш ефективний спосіб вирішення будь-яких проблем потребує налагодження комунікативної взаємодії між різними гілками влади, владою і суспільством, силовими інститутами і громадянами. Внеском НАТО у концепцію комунікативного підходу вирішення проблем вважають налагодження взаємодії військових із цивільним сектором

через систему військово-цивільного співробітництва. За принципом ланцюжкової реакції з'явилась ще одна проблема – проблема комунікативної підготовки військовослужбовців, оскільки без комунікативних умінь та навичок контакти військових із цивільними громадянами навряд чи будуть успішними. Оскільки йдеться про комунікативну взаємодію двох субкультур – військової і цивільної – нагальною стала проблема закономірностей комунікації у міжкультурному просторі. Отже, проблеми комунікативної взаємодії військових та цивільних вийшли за межі власне соціальних і стали актуальними для лінгвістичних досліджень, зокрема в міжкультурному аспекті.

Підрозділи військово-цивільного співробітництва все частіше залучаються до операцій із підтримки миру. Більш того, вони все більше контактують з людьми різних національних та організаційних культур. У межах полікультурного середовища у військових виникають складнощі спілкування. Отже, військовим необхідно набувати навичок комунікації не військового характеру.

Теоретичними засадами здійснення комунікативної взаємодії офіцерів Національної гвардії України і цивільних є два типи вимог: такі, що регламентуються загальними правилами комунікації, і такі, що залежать від міжкультурних особливостей комунікації. Військовослужбовці повинні мати комунікативну компетенцію, яка включає обидва типи вимог.

Більш ґрунтовний і детальний аналіз комунікативної взаємодії військових та цивільних у конкретних ситуаціях, пов'язаних із діяльністю підрозділів, забезпечить розробку комунікативних стратегій, які будуть сприяти комунікативному співробітництву. Отже, перспективою подальшого дослідження є аналіз комунікативної взаємодії офіцерів Національної гвардії України та цивільних у конкретних дискурсивних практиках.

УДК 378.147:811.111

Назаренко Н.С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ

У сучасних умовах, коли в світі спостерігається значний розвиток техніки, збільшення потоку інформації, необхідність формування вмінь та навичок перекладу іншомовних текстів, пов'язаних із майбутнім фахом прикордонників, набуває особливого значення. Відповідно завдання поліпшення якості підготовки майбутніх прикордонників, фахівців у галузі перекладу, вимагає систематичного вдосконалення навчального процесу, активізації творчих

здібностей курсантів, залучення їх до дослідницької роботи, формування професійної комунікативної компетентності, що необхідна у їхній повсякденній діяльності.

Останнім часом з'явилося чимало праць про переклад, в яких автори поєднують питання перекладу з наукою про мову (І.Р. Гальперін, Т.А. Дейк, О.О. Залевська, І.О. Зимня, О.О. Леонт'єв, С.Л. Рубінштейн), з її найновітнішими досягненнями (І.С. Алексєєва, С.В. Баранова, Л.К. Латишев, В.І. Провоторов, О.Л. Семенов, В.В. Соколова, Л.В. Цвяк, Л.М. Черноватий). Завдання теорії в них органічно взаємодіють з інтересами перекладацької практики, проблемами підготовки кваліфікованих перекладачів. Проте стан висвітлення питань методики викладання перекладу у вищих навчальних закладах залишає бажати кращого. Існує потреба в підручниках з перекладу англійською мовою українських текстів, недостатньо посібників, які сприяли б формуванню професійних умінь та навичок курсантів на заняттях з перекладу, вирішенню проблем, які виникають у процесі самостійної підготовки до занять, формуванню їхньої комунікативної компетентності, що також включає і лінгвокультурологічний аспект.

Велике значення в методиці, що пропонується, має адаптація навчального процесу до індивідуальних особливостей курсантів, або відповідність технології навчання рівню мовної підготовки курсантів, об'єму і змісту навчального матеріалу при жорсткому відборі та систематизації.

Головну увагу на заняттях з перекладу фахових текстів потрібно звертати на розвиток уміння визначити інваріантний зміст думки і виражати цю думку різними мовними засобами, на розширення словникового запасу – тобто формування у курсанта реального (активного і пасивного) та потенційного словників, а також – на розвиток здогадки про лексичне значення незнайомих лексичних одиниць.

Основою будь-якого спеціалізованого за фахом тексту є термінологія зазначеної галузі науки. Система термінів передає систему фахових понять, які є наслідком тривалого попереднього розвитку тієї чи іншої галузі і необхідною умовою подальшого її прогресу. Основні труднощі перекладу фахового тексту пов'язані не з перекладом окремих термінів, які зафіксовані в термінологічному словнику, а з передачею правильного змісту кожної фрази, якому далеко не завжди відповідає дослівний переклад.

Отже, під час навчання майбутніх офіцерів-прикордонників перекладу текстів за фахом необхідно дотримуватись такої послідовності: кожен попередній крок має готувати курсанта до наступного, що забезпечить краще засвоєння матеріалу, комплексний характер роботи над текстом із застосуванням усіх видів мовленнєвої діяльності; застосовувати методику поступового дозування мовного матеріалу на заняттях, взаємопов'язаних із повторенням і засвоєнням збільшених обсягів мовного матеріалу, розвитком

навичок перекладу; враховувати самостійну роботу, спрямовану на засвоєння лексичного об'єму; формувати перекладацьку компетенцію курсантів.

УДК 37.035.7:81'21

Павлова О.О., доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації
Національної академії Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНА ОСОБИСТІТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Питання про особливості комунікативної особистості представників окремих професій та субкультур є актуальним, оскільки воно спрямоване на пізнання взаємодії людини і її мови, комунікативної субкультури і макрокультури, національних стереотипів мовної поведінки і варіантів їх реалізації. Назване питання недостатньо досліджене в науці, тому на сьогодні ми не маємо повних уявлень про мовну особистість у професійному вимірі.

Мета цієї роботи – виявити реально існуючі різновиди комунікативної особистості військовослужбовця Національної гвардії України.

Передусім зауважимо, що в комунікативній культурі військових та правоохоронців України поєднуються інтернаціональні риси, притаманні всім представникам названої галузі незалежно від того, в якій країні вони служать, і специфічно національні. Відповідно і реальні типи комунікативних особистостей військових та правоохоронців мають інтернаціональні і специфічно національні ознаки.

У нашому дослідженні ми розмежовуємо поняття мовної особистості і комунікативної особистості. Комунікативна особистість – «узагальнений образ носія культурно-мовних та комунікативно-діяльнісних цінностей, знань, установок та поведінкових реакцій». Поняття комунікативної особистості є ширшим, ніж перше, оскільки воно охоплює і власне мовні характеристики (мовну здатність, використання мовних засобів), і власне комунікативні (ціннісні пріоритети, використання комунікативних стратегій і тактик, мовні реакції у різних типах дискурсу).

За власне мовними ознаками виділяємо основний тип і його варіанти. У межах основного типу виділяємо варіанти за ознакою володіння іноземними мовами: а) комунікативні особистості, що мають здатність вільно спілкуватися чужою мовою (однією або двома) в будь-якому комунікативному середовищі; б) комунікативні особистості, що мають здатність в разі необхідності знайти порозуміння у спілкуванні з іншомовними громадянами, проте вільно іноземною мовою не володіють. Реально значна частина військовослужбовців є полілінгвами.

Еталонна модель комунікативної особистості військового характеризується зразковою технікою мовлення, правильністю та виразністю. У реальному житті названі характеристики офіцерів близькі до еталонних. Їх мовлення відзначається чіткістю дикції, силою голосу та темпом мовлення, що відповідають умовам спілкування, правильністю вимови. Проте ми виділили два реальних типи за вказаною ознакою. До першого з них належить більшість офіцерів – саме цей тип ми схарактеризували вище. До другого типу, який є, за нашими спостереженнями, нечисельним, ми віднесли комунікативних особистостей, що мають відхилення від описаних характеристик. Частіше відхилення фіксуються у випадках непідготовленого мовлення.

Стосовно змістового аспекту комунікації маємо констатувати характеристики, близькі до еталонних. Мовлення офіцерів завжди чітке за змістом, лаконічне, логічно бездоганне.

Перспективу дослідження вбачаємо у виявленні інтернаціональних і специфічно національних рис комунікативної особистості військовослужбовця Національної гвардії України, які проявляються в різних типах дискурсу.

УДК 378.147.091.33

Палагнюк М.Г., старший викладач кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; **Палагнюк І.Д.**, вчитель німецької мови гімназії № 1 ім. В. Красицького

СУТНІСТЬ ЛЕКСИЧНОГО ЗАПОЗИЧЕННЯ

Питання лексичного запозичення є складним і заплутаним. Для одних дослідників запозичення – це «процес переміщення різноманітних елементів із однієї мови в іншу». Для інших – це «збагачення однієї мови під впливом іншої, для третіх – «процес прийняття в будь-яку мову іншомовних елементів, а також результат цього «процесу».

Такий різнобій у розумінні терміну «запозичення» пояснюється, на нашу думку, нерозпізнанням таких моментів: 1) запозичене слово і запозичений матеріал; 2) запозичення і асиміляція; 3) понять «мова» і «мовлення» із застосуванням до проблеми запозичення. Розмежування цих моментів має важливе значення для розуміння сутності лексичного запозичення.

У переважній більшості робіт, які стосуються запозичень, йдеться про запозичення готових слів. Висловлювання типу «слово запозичується», іншомовне слово набуває фонетичних та морфологічних змін з «прийняттям його в іншу мову» зустрічаються майже в кожному дослідженні науковців.

Очевидно, однак, що будь-яке іншомовне запозичення є з точки зору

запозичення лише матеріалом для слова: єднанням відповідного звучання і значення. В цьому сенсі слід визнати правильною думку, що «іншомовний прототип дає лише матеріал для запозичення». Іншомовне слово запозичується як «безформна (тобто граматично неформлена) частинка лексичного матеріалу, оскільки запозичення елементів граматичного ряду не є необхідним». Матеріал, що запозичується, можна вважати словом лише після його граматичного і фонетичного оформлення, а в багатьох випадках і семантичного перетворення за законами мови, яка приймає, оскільки «слово – це історично складена єдність відповідної смислової структури і цілісного матеріального обрамлення, фонетично і морфологічно оформленого відповідно до норм даної мови».

Деякі дослідники вважають, що одночасно з граматичним оформленням запозиченого матеріалу відбувається і його фонетичне опрацювання, тобто фонетична асиміляція висувається в якості неодмінної умови лексичного запозичення. Однак це не завжди є необхідним. Правильно, що в умовах звичайної мовної взаємодії (тобто коли не існує безпосередній контакт носіїв взаємодіючих мов) всяке запозичення в момент його сприйняття підлягає під «помірну фонетичну асиміляцію».

Наприклад, в німецькій мові: «Jedes Fremdwort im deutschen Zusammenhang erfährt eine gemäßigte Eindeutschung. Die gemäßigte Eindeutschung reduziert die zahllosen möglichen Varianten der Vokal – und Konsonantenrealisation auf ein erfassbares und in der Sprechwirklichkeit gegebenes Lautschema, das zur deutschen Aussprache von Fremdwörtern sämtlicher Sprachen ausreicht».

УДК 372.881.1.

Пантелєєва О.Я., старший викладач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ВИКЛАДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ У ПЕВНОМУ ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ

Навчання французької мови для спеціальних цілей у військовій галузі бере свій початок у 20 -х роках двадцятого століття. У цей час було створено перший підручник французької мови для окремої спеціальності, що дозволяє зараз розглядати організацію викладання мови через цей не дуже сучасний, але досить показовий приклад. Редакційна комісія підручника, до складу якої входили офіцери вищої ланки, що на цей час займали керівні посади відомств з питань колоній, визначила основні завдання при створенні посібника, пов'язані з особливими умовами навчання. Перш за все було підкреслено, що йдеться не про вивчення французької мови в повному обсязі, але про складання лексичного

багажу в декілька сотень слів та виразів і демонстрації його застосування у «військовій» французькій мові. Підручник складається з 60 уроків, чії теми торкаються повсякденного життя у казармі, а саме тіла людини, поняття правої та лівої сторони, дієслів руху, елементів гардеробу, назв, спорядження, звання, привітання, списку особового складу. Пізніше вивчається висловлення французькою мовою практичних дій військового, тобто того, як він вдягається, екіпірується та озброюється. За допомогою підручника курсанти вчили більше десяти слів до кожного уроку. За звичай ці слова повторюються та знов вживаються у наступних уроках. Під час опрацювання текстів за кожною з обраних тем наголос робиться на словах та виразах, що є новими та головними для розуміння основних понять. Нова лексика пишеться жирними літерами та кожне з нових слів поділяється на склади, щоб привернути увагу забезпечити краще оволодіння вимовою. Одним з важливих елементів успіху у процесі навчання військових – іноземців французькій мові є принцип формування навчальних груп, при якому приймаються до уваги три головних фактори, а саме рівень освіти курсантів, діалект, на якому вони розмовляють, та необхідність обмеження кількості учнів в кожному класі. Заняття проводились в момент, коли курсанти найбільш сприятливо сприймають інформацію, тобто не після прийому їжі або стомлюючих занять. Основним методом навчання був так званий прямий метод, при якому викладачі розмовляли тільки французькою мовою. Вони часто застосовували міміку та жести, щоб показати значення простих та коротких фраз, але з початку навчань була необхідною присутність перекладача для пояснення значення жестів та міміки. Вище згаданий підручник, створений майже сто років тому, використовувався впродовж 25 років на території країн – колоній Франції на чорному континенті. Дуже важливим є історичний контекст його створення та розповсюдження, а саме наявність у Франції колоній та її роль метрополії. Ситуація змінилася в кінці 20-го та початку 21-го століття, коли Франція намагається забезпечити демократію та незалежність цих країн. В наш час великі світові військові держави перегорнули сторінку колонізації та знаходяться у стані співпраці та врахування спільних інтересів. Це час, коли одна країна купує у іншої нову зброю, або нові літаки, та підписані контракти вимагають від країни – постачальника надати військових спеціалістів. Вони не дають більше уроків з військового вбрання або з способу накриття на стіл, як це було у підручниках, створених для місцевих жителів колоній. Основним завданням навчання стало пояснення функціонування та обслуговування нової зброї. В інших можливих випадках країна – покупець відправляє своїх військових до країни – продавця, де вони проходять стажування з використання нової придбаної зброї. Слід позначити, що незважаючи на те, що перший підручник французької мови для спеціальних цілей у військовій галузі було створено майже сто років тому, ще рано говорити, що у цій справі було створено кардинально нові методики.

УДК 316.472.4

Пелепейченко Л.М., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ДОСВІД СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПРОЕКЦІЇ НА СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ УКРАЇНИ

Стратегічні комунікації як вид взаємодії владних структур, соціальних інститутів і громадськості поширились у всіх цивілізованих країнах світу і вважаються не черговою кампанією, а нагальною вимогою сьогодення. Особливо важливою стратегічна комунікативна діяльність є для силових структур, зокрема Національної гвардії України (НГУ). Чітка і продумана робота в цьому напрямі гарантує формування позитивного ставлення громадськості до НГУ, а відтак і виконання соціальних функцій в умовах гармонійного спілкування з пересічними громадянами, підтримки з їхнього боку. Успішне здійснення стратегічних комунікацій в Україні можливе за умови врахування досвіду зарубіжних країн – не копіювання, а осмислення його під кутом соціальних умов діяльності в Україні.

Мета цієї роботи – узагальнити досвід зарубіжних країн, у яких стратегічні комунікації здійснюються найбільш ефективно, і спроектувати його на сучасний соціальний контекст України.

Стратегічні комунікації інтерпретуємо як сукупність заходів, видів і форм комунікативної діяльності, спрямованої на досягнення ключових цілей соціального життя України, її соціальних інститутів або окремих галузей, у нашому випадку – НГУ.

У результаті аналізу досвіду зарубіжних країн виявлено спільні й відмінні риси в організації і здійсненні названої діяльності. Спільними рисами є такі: залежність організації і здійснення стратегічних комунікацій від соціальних умов у відповідних країнах; формулювання ключових цілей на основі аналізу та осмислення помилок попередньої діяльності; виокремлення цільових аудиторій стратегічного впливу і обґрунтування змісту комунікативних контактів із кожною з них; обґрунтування умов, за яких здійснення стратегічних комунікацій буде найбільш ефективним; обґрунтування рекомендацій щодо побудови ефективної комунікації в різних напрямках; використання всіх можливих засобів стратегічного впливу, до яких належать Інтернет, соціальні мережі, зв'язки із ЗМІ (друковані видання, телебачення тощо), зв'язки з громадськістю. В діяльності Франції і Альянсу НАТО широко використовуються тематичні комп'ютерні ігри. НАТО велику увагу приділяє також інформаційним та психологічним операціям.

Вважаємо, що викладені спільні риси можуть слугувати орієнтиром у здійсненні стратегічних комунікацій в Україні. До національно специфічних рис належать спрямованість стратегічних комунікацій на подолання помилок,

які мали місце у відповідних країнах, суспільних інститутах чи структурах.

Особливостями сучасного соціального контексту України вважаємо такі: інформаційна війна Росії проти України, відсутність ефективної комунікативної взаємодії між різними соціальними структурами (владними структурами і громадянами, владними структурами і силовими, силовими структурами і громадянами, владними та силовими структурами і ЗМІ); недостатня робота щодо виховання патріотизму у громадян; відсутність адресності у здійсненні комунікативного впливу, недостатня вивченість цільових аудиторій України.

Викладені особливості соціального контексту України, а також досвід інших країн доцільно врахувати у виборі форм і методів стратегічного впливу.

Розроблення форм і методів комунікативної взаємодії НГУ з громадськістю та іншими соціальними інститутами розглядаємо як перспективу дослідження теми.

УДК 37.013.3

Підлужна І.А., старший викладач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

Робота перекладача нерозривно пов'язана з комунікацією, а процес перекладу, у свою чергу, не можливий без комунікативної рефлексії. Комунікативна рефлексія – це найважливіша складова ефективного спілкування і міжособистісного сприймання, яка є специфічною здатністю розуміння людини людиною.

Комунікативна рефлексія виконує наступні функції: пізнавальну, регулятивну, функцію розвитку. Вони виражаються в зміні уявлень про іншого суб'єкта на адекватніші для певної ситуації, актуалізуються в умовах протиріччя між уявленнями про іншого суб'єкта спілкування і його індивідуальними психологічними особливостями, які відкриваються по-новому в момент взаємодії. У відповідності з таким підходом рефлексію розглядають як процес дзеркального відображення один одного партнерами зі спілкування. У структурі комунікативної рефлексії виділяють наступні компоненти: особистісно-комунікативну рефлексію; соціально-перцептивну та рефлексію ситуації або взаємодії.

Рефлексія уможливує дослідження процесуального, діяльнісного боку перекладу через уведення в комунікативну схему перекладача як агента дії, який уважно спостерігає за розгортанням своєї думки й фіксує логіку рішень. У цьому сенсі рефлексія визначається як процес пошуку смислу, побудований на зверненості свідомості перекладача до смислового континууму автора, який

детермінує кінцевий результат – текст перекладу. Рефлексивним за своєю природою є й метод автоінтроспекції. Зокрема, перекладач художнього твору є не тільки творцем, а й дослідником своєї власної діяльності, яка усвідомлюється ним як після-діяльність.

У діяльності військового перекладача можна виділити дві фази: інтерпретація перекладачем оригіналу і лінгвокреативна процедура породження на базі цієї інтерпретації перекладу. Фаза інтерпретації передбачає розуміння, що розпредмечує та дозволяє відновити системомиследяльну ситуацію і світ сенсів продуцентів тексту, і переклад зрозумілого змісту і концепту в словесно-знакову форму інтерпретатором як висловлену рефлексію. Фаза породження вторинного тексту представляє зіставлення внутрішньо висловленої рефлексії перекладача з кодом іншої мови з урахуванням універсуму іншої культури та особливостей буття іншого етносу. На перший план виступає аспект індивідуального розуміння висловлювання, а перекладач є не лише тим, хто трактує його для себе, а й є інтерпретатором оригіналу для інших.

Таким чином, перекладач двічі коригує початковий сенс в першій і в другій фазах, але і реальний адресат перекладу здійснює третю корекцію як власну рефлексію висловлювання в структурі своєї свідомості. Така потрібна корекція з урахуванням можливостей вільно-варіативної інтерпретації висловлювання подовжує відстань між сенсом і цілями, закладеними автором в оригіналі, і рецептивним сенсом і цілями перекладу.

Висловлена рефлексія – це інтерпретація, яку відрізняють розуміння змісту і здатність розуміти своє розуміння і, якщо потрібно, пояснювати причини саме такого, а не іншого розуміння. Баланс інтерпретацій залежить від ефективності авторської програми адресованості, компетентності реального адресата і співвідношення просторовочасового континууму автора оригіналу, перекладача і адресата. З методологічної та дидактичної точок зору вміння розуміти вихідний текст – це ключове вміння, яке формує професійну компетенцію військового перекладача.

УДК 811.161.2□42

Посмітна В.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення службово-бойової діяльності Національної академії Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

У сучасних умовах інформаційної війни представникам силових структур необхідно пам'ятати, що співпраця зі ЗМІ та з громадськими організаціями – це можливість надати суспільству достовірну, точну, збалансовану, актуальну

інформацію, і надати її в такому обсязі, щоб це, з одного боку, допомагало кожному громадянину сформувавши правильну думку, а з іншого – не становило потенційної загрози для суспільства.

Мета дослідження – визначити особливості комунікативної взаємодії військових правоохоронців із представниками ЗМІ та громадськості відповідно до правових вимог.

Спілкування представників силових структур зі ЗМІ та громадськістю має ґрунтуватися на основних принципах інформаційних відносин: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації; достовірність і повнота інформації; свобода вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Право на доступ до інформації передбачене й гарантоване українським законодавством. Проте військовим правоохоронцям важливо пам'ятати, що здійснення права на доступ до інформації може бути обмежене законом за таких умов: в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку; з метою запобігання заворушенням і злочинам; для захисту здоров'я, репутації, прав інших людей; для запобігання розголошенню конфіденційної інформації; для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Спілкування правоохоронних органів і ЗМІ відіграє важливу роль у діяльності як однієї, так і другої сторони. Для визначення відносин ЗМІ та правоохоронних органів найбільш доцільно вживати термін *взаємодія*, оскільки він характеризує спільну діяльність, що полягає у взаємному зацікавленні в її результатах. У спілкуванні з представниками ЗМІ важливо враховувати завдання та специфіку їхньої професійної діяльності. Навіть відмова може і має бути обґрунтована поясненнями типу: «Дочекаймося офіційного коментаря найближчим часом. Наша прес-служба повідомить Вам про це додатково».

Необхідно пам'ятати, що будь-яка інформація, залежно від умов її оприлюднення, може стати або корисною, або шкідливою для виконання службових обов'язків військових правоохоронців і для суспільства взагалі. Тому слід чітко усвідомлювати наміри адресата, а також мету, час, місце та інші особливості надання інформації в кожній конкретній ситуації.

У спілкуванні з представниками громадськості слід враховувати як права громадян на доступ до інформації, так і цілі та умови її оприлюднення. Загальні правила визначаються нормами ділового етикету та офіційного стилю спілкування. На правовому рівні вони закріплені в статті 5 Закону України «Про державну службу», у «Правилах етичної поведінки працівників апарату Міністерства внутрішніх справ України, територіальних органів, закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС». Культура спілкування з громадськістю ґрунтується на вимогах загальнолюдської моралі,

на етичних і культурних цінностях суспільства.

Отже, у спілкуванні військових правоохоронців зі ЗМІ та громадськістю важливо враховувати права громадян на доступ до інформації, виражати готовність до комунікації та одночасно усвідомлювати відповідальність за надані відомості.

УДК 355.3

Приполова Л.І., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу проблем військового законодавства Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

СУТНІСНО-ПРАВОВА СКЛАДОВА ДЕФІНІЦІЇ “ЗАСТОСУВАННЯ” Й “ВИКОРИСТАННЯ” ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Проведення АТО на території України, зміна формату операції на ООС (квітень 2018), оголошення воєнного стану (грудень 2018) призвело до кропіткої роботи над вдосконаленням нормативно-правових актів щодо унормування процедури залучення Збройних Сил України (далі – ЗСУ) та інших військових формувань до участі у таких подіях. Однак, і сьогодні проблема вдосконалення нормативно-правових актів у сфері безпеки й оборони не є вичерпною, оскільки лишаються відкритими для науковців та юристів ряд проблемних питань. Одним з них є невідповідність норм деяких законів Конституції України в аспекті вживання окремих термінів. Так, звертаючись до статті 17 Конституції України та ряду законів України у сфері оборони (“Про збройні сили”, “Про національну безпеку” тощо) можемо прослідкувати деяку розбіжність при використанні термінології. А саме, в Конституції України закріплено словосполучення “використання ЗС України”, а в статусних Законах України та ряді нормативно-правових актів використовується термін “застосування ЗС України”. І відразу постає питання – яка сутність цих термінів, в чому їх відмінність, як вирішити проблему їх законодавчого унормування?

На перший погляд ці слова є синонімами, виходячи з даних словника української мови та синонімічного словника. Однак, зважаючи на особливу діяльність ЗСУ, поняття “використовувати” означає практично застосовувати що-небудь для досягнення чи втілення якоїсь мети; включає в себе практику втілення чого-небудь або можливість практичного застосування. По своїй суті “застосування” означає використання на практиці, використати що-небудь, тобто практичну сторону будь-якого процесу. Зміст вказаних понять підтверджує тезу, що прийняття рішення про використання ЗС України не тягне

за собою обов'язкове їх реальне застосування. Аналіз сутності понять та практичний досвід функціонування системи безпеки і оборони доводить, що ці слова мають зовсім різне значення і “використання ЗС України” є ширшим ніж “застосування ЗСУ”. Для унормування понять доцільно їх визначити у Законі України “Про Збройні Сили України” таким чином: *застосування ЗСУ* – організований порядок дій військ (сил) ЗСУ з використанням зброї і військової техніки щодо виконання визначених законами України завдань в умовах мирного та воєнного часу для досягнення визначеної воєнно-політичної (воєнно-стратегічної) мети і завдань; *використання ЗСУ* – організований порядок дій ЗСУ щодо виконання покладених на них Конституцією України завдань із застосуванням, при необхідності, зброї, військової техніки, сил і засобів збройної боротьби, у визначених формах та способах.

Слід зазначити, що Національна гвардія України (далі – НГУ), відповідно до статусного Закону України, є військовим формуванням з правоохоронними функціями. Вона також бере участь відповідно до закону у взаємодії із ЗСУ у відсічі збройної агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій, а також у виконанні завдань територіальної оборони. Про прагнення держави максимально залучити НГУ до такого роду завдань свідчать внесені нещодавно зміни (жовтень 2018) в п. 5 Загальних положень Інструкції “Про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України”. Так, завдяки внесеним змінам, дія цієї Інструкції поширилась також на НГУ під час виконання ними завдань із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії. Тому, питання щодо теоретико-нормативної визначеності понять “використання”, “застосування”, “залучення” НГУ тощо, лишається відкритим та перспективним для вчених і правознавців.

УДК 372.881.111.1:355.23

Рабійчук Л.С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького; **Гапонова В.М.**, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри перекладу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Удосконалення іншомовної професійної підготовки майбутніх прикордонників, які навчаються на немовних спеціальностях, є важливою складовою підготовки висококваліфікованого фахівця. Сучасні вимоги щодо

*Науково-практична конференція Національної академії Національної гвардії України
14 березня 2019 р., м. Харків*

навчання прикордонників у Національній академії Державної прикордонної служби України вимагають знання іноземної мови для професійного спілкування, зокрема іншомовного, у службових ситуаціях. Тому викладачам іноземної мови потрібно наполегливо працювати над підвищенням рівня володіння курсантами іноземною мовою та використання знань і вмінь іншомовного спілкування в подальшій службовій діяльності. Однією з форм інформаційної діяльності, яка може бути засобом розвитку навичок монологічного мовлення, є реферативний переклад текстів із прикордонної тематики. З цією метою викладачі широко використовують матеріали відомчої газети «Прикордонник України». Реферативний переклад є видом перекладу, при якому передається зміст інформації засобами іншої мови.

Підготовчим етапом до виконання реферативного перекладу з української мови на англійську є залучення курсантів до обговорення подій на кордоні на початку заняття. Курсанти готують короткі повідомлення іноземною мовою. У разі необхідності вони ознайомлюють групу з новими словами, які записуються в словники прикордонних термінів. Така робота готує курсантів до реферування статей із газет в подальшому. Викладачі залучають курсантів до обговорення тематичних новин, поступово ускладнюючи завдання.

На просунутому етапі вивчення англійської мови проведення занять з реферування газетних матеріалів свідчить про те, що при підготовці до такого заняття викладач повинен ретельно продумати форми і методи роботи на занятті, які б відповідали рівню знань у цій групі, визначити хронометраж часу для виконання завдань та логічну послідовність їх виконання. Викладач підбирає газетну статтю, яка за змістом відповідає темі заняття, та продумує етапи роботи з нею. Робота з газетними матеріалами на занятті відбувається у три етапи: дотекстова робота за змістом матеріалу для перекладу, робота з текстом та реферативний переклад статті.

На першому етапі викладач знайомить курсантів зі змістом газетного матеріалу. Він може проводитись у вигляді бесіди. Викладач задає курсантам ряд питань, які знайомлять їх з тематикою статті. Другим етапом є робота з текстом. Методика роботи з текстом може бути різною, але завдання викладача допомогти курсантам розібратися з текстом, зняти труднощі лексичного та граматичного характеру. З метою усунення типових помилок курсантам пропонуються вправи для опрацювання структури англійського речення, правильного порядку слів, вживання прийменників та артиклів. Третій етап є головним і включає усний реферативний переклад статті. На початку цього етапу курсантам пропонуються вирази та мовленнєві зразки, які можуть використовуватися при виконанні перекладу. Курсанти своїми словами передають зміст статті іноземною мовою, намагаючись описати всі деталі та події в хронологічній послідовності. Навчання реферативного перекладу курсантів немовних спеціальностей сприяє розвитку навичок монологічного

мовлення, залучає курсантів до участі в обговоренні проблемних службових ситуацій, що можуть виникнути на кордоні.

УДК 81 42

Ревуцька С.М., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРАВООХОРОНЦІВ ЩОДО ІНДИКАТОРІВ КОНФЛІКТНОСТІ ТЕКСТІВ СУЧАСНОЇ ПРЕСИ

На сьогодні мова преси є передовим джерелом інформації мовного характеру для більшості людей. Найважливіші функції публіцистичного стилю - інформативна і впливова. Функція впливу є для публіцистичного стилю головною; основне її призначення: інформаційно-пропагандистськими методами розв'язувати важливі актуальні суспільно-політичні проблеми; спонукати адресата змінити погляди чи сформувані нові; пропаганда певних думок, переконань, ідей, теорій та агітація. Одним із наслідків пропаганди є конфлікт.

В умовах відкритої інформаційної війни проблема виявлення індикаторів конфліктної інформації стоїть дуже гостро. Від сучасного правоохоронця очікується, що він буде осмислювати роль тексту в інформаційній війні, опановувати способи виявлення неправдивої інформації, визначати явні та приховані інтенції авторів текстів ЗМІ.

Для визначення ступеня конфліктності текстів Л.М. Пелепейченко пропонує таку класифікацію: 1/ відкриті індикатори конфліктності (слова або усталені сполучення з негативною раціональною або емоційною оцінкою; слова або усталені сполучення з негативним емоційним забарвленням; слова або усталені сполучення, що виражають агресію; слова або усталені сполучення, що виражають погрози; прислів'я або приказки з негативним або погрозливим смислом; комунікативні стратегії погроз; комунікативні стратегії протистояння); 2/ приховані індикатори конфліктності (слова або усталені сполучення, які не містять експліцитно виражених негативних оцінок чи емоційного забарвлення, проте асоціативно апелюють саме до негативу; прислів'я або приказки, що в підтексті містять натяки на негативні наслідки певних дій; комунікативні стратегії протиставлення; комунікативні стратегії домінування).

Кожний правоохоронець повинен бути ознайомлений з прийоми введення індикаторів конфліктності, серед яких Л.М. Пелепейченко пропонує відокремлювати такі: семантичні пресуппозиції (у словах і виразах є деякі

сміслові компоненти, що не завжди усвідомлюються, але легко виявляються шляхом додаткової аналітичної діяльності); питальні конструкції (аргумент уводиться у формі запитання (частіше риторичного), яке спонукає адресата виділити з питання тезу); імпліцитний логічний зв'язок (аргументація базується на нав'язуванні шляху міркування у формі самостійного логічного висновку – за принципом «судіть самі»); адресат вимушений стежити за ходом думок автора повідомлення й тим самим відчуває свою причетність до його логіки); «логіка абсурду» (аргументація може здійснюватися за рахунок доведення до абсурду логіки опонентів, при цьому суб'єкт абсурдної думки може бути як постаттю реальною, так і опонентом-чучелом); нахабна аналогія; спростування прихованої тези (аргументація може будуватися як спростування пресуппозиції, яку адресат має відновити самостійно).

Здатність робити аналіз змісту текстів ЗМІ – важлива складова створення позитивного комунікативного іміджу українського правоохоронця, одна із суттєвих ознак еталонної моделі мовної особистості військовослужбовця Національної гвардії.

УДК 372.881.1

Сергієнко М.С., старший викладач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Важливим фактором для повноцінного розвитку держави є успішна міжнародна співпраця. Сьогодні Національна гвардія України також розширює сферу службово-бойової діяльності на міжнародному рівні, що є необхідним та важливим питанням для подальшої інтеграції України до європейських і євроатлантичних структур безпеки. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба якісного перекладу військової сфери, а отже, для академії Національної гвардії України та інших військових вишів, постає завдання якісної підготовки військових перекладачів.

Підготовка перекладача передбачає сформованість навичок міжособистісного іншомовного спілкування, успішність якого залежить від уміння враховувати культурні особливості країни співрозмовника, від здатності змінити тактику комунікативної поведінки в мінливих умовах ситуації спілкування і використовувати набуті навички для вирішення професійних завдань.

Одним із таких професійних завдань є оволодіння спеціальною термінологією галузі, в якій здійснюється переклад. Це завдання в процесі

навчання може вирішуватися шляхом проектування, метою якого постає виявлення особливостей перекладу термінології певної галузі.

Основне завдання цієї технології полягає у створенні умов для активної спільної учбової діяльності курсантів у різних навчальних ситуаціях, в яких кожен відповідає не лише за результат своєї роботи, але і за результат роботи всієї групи. Обрана методика сприяє засвоєнню навчального матеріалу, допомагає розвивати необхідні для військових навички: робота в колективі, планування та розподіл завдань, керівництво поетапним виконанням роботи та узагальнення результатів, а також покращає командний дух курсантів.

Під час використання цієї методики на заняттях було помічено, що робота у команді сприяє підвищенню відповідальності; значно покращились результати засвоєння навчального матеріалу серед курсантів, які з певних причин мали низькі показники роботи.

Слід наголосити на тому, що проектна методика вивчення іноземних мов орієнтована на самостійну діяльність курсантів (індивідуальну, групову або колективну), яку навчаємі виконують упродовж обумовленого часу.

Метод проектів дозволяє перетворити заняття в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються цікаві, а головне – максимально наближені до реальних умов ситуації. Проектне навчання можна застосувати, як на заняттях так і в позааудиторний час. Методика забезпечує розвиток пізнавальної активності курсантів, вмотивованих проблемним протистоянням відомого і невідомого, має на меті активізацію процесу пізнання і осмислення нового, а також опанування новими лексичними одиницями, дозволяючи зробити навчання посильним для всіх курсантів на основі різноманітних проектів.

Отже, можемо зробити висновок, що використання проектною методикою на заняттях з вивчення іноземних мов сприяє якісному засвоєнню матеріалу, згуртованості та підтримує інтерес до навчання.

УДК 811.111

Сердюк І.В., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Міжнародне співробітництво із представниками збройних формувань різних країн світу, а також активні інтеграційні процеси сьогодення, вимагають від військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) вільного володіння іноземною мовою, зокрема англійською. Саме тому англійська підготовка

військовослужбовців НГУ є одним із пріоритетних завдань на сьогоднішній день.

Обмін досвідом із зарубіжними колегами щодо особливостей методики викладання англійської мови для військовослужбовців дає змогу викладачам ознайомитися із новітніми підходами до викладання іноземної мови у різних країнах світу, а також поділитися різноманітними вправами, спрямованими на розвиток основних навичок володіння англійською мовою.

Запозичення міжнародного досвіду сприяє ефективному плануванню та проведенню занять з іноземної мови. При цьому застосування комунікативного підходу, інтерактивних методів навчання, а також принципів проблемного навчання, не лише стимулюють розвиток розумових, мовних та творчих здібностей військовослужбовців, а й підвищують рівень їх мотивації до вивчення англійської мови.

Таким чином, впровадження викладачами унікального досвіду, запозиченого у зарубіжних колег, є важливою складовою ефективною англійською підготовки військовослужбовців Національної гвардії України.

УДК 81'25

Сінна Л.Ю., доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ НАВИЧОК ПЕРЕКЛАДУ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В умовах сучасної глобалізації та розвинутого міжнародного співробітництва Національна гвардія України все частіше постає активним учасником процесу успішної інтеграції в світовий безпековий простір та розбудови конструктивного діалогу з країнами-партнерами. Для реалізації вищезазначених процесів виникає потреба у високопрофесійних перекладачах, які б були посередниками між учасниками комунікації та безпосередньо сприяли досягненню мети їх спілкування.

За визначенням Балабіна В.В., «військовий перекладач є головним суб'єктом системи лінгвістичного забезпечення військ, ядром якої слугує перекладацьке супроводження». Перекладацьке супроводження може бути як письмовим, так і усним. Немає сумніву, що дійсний професіонал повинен якісно виконувати обидва види перекладу, бути універсальним, розвивати специфічні навички та вміння. Але на практиці знайти такого рівня перекладача іноді є проблемою.

В Національній академії Національної гвардії України готують офіцерів, які володіють сформованими на професійному рівні усіма 4 (міжкультурна, білінгвальна, психолінгвістична та мовленнєво-розумова) компетентностями

для виконання такої задачі.

Специфіка підготовки таких універсальних перекладачів є комплексним завданням для педагогічного складу академії, але, безумовно, одним із пріоритетних напрямів навчання є формуванні 8 головних спеціальних навичок, а саме:

1. Бути спроможним сприймати та розуміти повідомлення на фонетичному, лексичному, граматичному та культурологічному рівнях.

2. Бути спроможним запам'ятовувати повідомлення (від одного до п'яти-семи висловлювань) та уміти робити перекладацькі нотатки (під час послідовного перекладу).

3. Спроможність перекладача застосовувати «ймовірнісне прогнозування» за допомогою об'ємного словникового запасу та фонових знань.

4. Спроможність концентруватися на двох або більше процесах одночасно («розпорошена увага»).

5. Бути спроможним «переключатися» з однієї мови на іншу та навпаки.

6. Бути обізнаним в професійному етикеті, знати правила перекладацького коду та слідувати їм.

7. Бути спроможним працювати в умовах фізичної напруги та морального тиску.

8. Спроможність відпочивати між роботою та піклуватися про свій фізичний та моральний стан здоров'я.

Для формування вищезазначених навичок існує ціла система вправ та завдань, яка допомагає майбутнім офіцерам закріпити, покращити свої результати під час навчання та показати рівень їх сформованості на практиці, а саме під час виконання своїх обов'язків у ролі військового перекладача.

УДК 372.81

Спільник Т.М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України; **Мокрій Я.О.**, старший викладач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України

ДО ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

В умовах глобалізації, розвитку міжнародних відносин, відкритості суспільства для представників інших культур зростає потреба в підготовці висококваліфікованих фахівців загалом, і фахівців військової галузі зокрема.

З огляду на те, що військовослужбовці Національної гвардії України беруть участь у міжнародних військових операціях з підтримання миру, висуваються

особливі вимоги до фахової підготовки майбутніх офіцерів. Згідно з цим особливо актуалізується питання володіння військовослужбовцями іноземною мовою та готовності до ведення міжкультурного діалогу. Йдеться насамперед про те, що представники різних культурних середовищ мають різні уявлення щодо цінностей, норм, традицій та способів поведінки один одного.

У зоні проведення миротворчої операції конфлікт може виникнути не лише з місцевим населенням, а й між самими військовослужбовцями, оскільки вони є представниками різних культур. Конфлікт може бути спричинений тим, що військовослужбовці, не розуміючи один одного на міжкультурному рівні, можуть мати різні погляди на виконання поставленого завдання. Проте цей культурно зумовлений потенціал до виникнення конфліктів між військовослужбовцями можна знизити, якщо вони як представники різних культур будуть діяти, так би мовити, міжкультурно.

Військовослужбовці, які належать до різних культур, розуміють, що для досягнення спільної мети в чужому міжкультурному середовищі недостатнім буде лише знати відповідну іноземну мову, вони повинні володіти знаннями щодо культурних особливостей, способів поведінки, світоглядних уявлень своїх партнерів.

Одним із видів посередництва між представниками різних культур є переклад, який є засобом міжкультурної комунікації. У процесі перекладу взаємодіють не лише мови, а й культури, кожна з яких характеризується своєю національною специфікою. Перекладач, який працює в зоні проведення миротворчої операції, часто виступає посередником, зв'язною ланкою між місцевим населенням та військовослужбовцями.

Знання традицій, етичних норм, життєвих умов, основних правил поведінки місцевого населення, а також здатність максимально згладити міжкультурні розбіжності дозволяє перекладачу оптимізувати міжкультурну комунікацію в зоні проведення міжнародних військових операцій з підтримання миру.

УДК 81'27

Старух В.О., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації Національної академії Національної гвардії України

СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В ІТАЛІЇ У ПРОЕКЦІЇ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В умовах сьогодення концепція стратегічної комунікації набула широкого використання у сферах національної і міжнародної безпеки, політики та боротьби з тероризмом. За умов недостатнього дослідження стратегічних комунікацій в Національній гвардії України, доречним вважаємо звернення до

досвіду, набутому у цьому питанні країнами-членами НАТО. В нашому дослідженні ми пропонуємо звернутися до трактування стратегічних комунікацій Італією.

На думку Міністерства Оборони Італії знання особовим складом особливостей стратегічної комунікації, оснащення комунікативним інструментом дає змогу стандартизувати мову і повідомлення, уникаючи внутрішніх конфліктів, які можуть призвести до зовнішніх. У Директиві під стратегічною комунікацією розуміють «скоординовану сукупність комунікативних дій та ініціатив, спрямованих на отримання знань та обмін інформацією серед населення, що є функціональним для досягнення інституційних цілей та захисту національних здобутків».

Відповідно до цього, особливості стратегічної комунікації є такими: 1) спілкування відбувається як за допомогою інструментів, представлених під час підготовки та розповсюдженні повідомлень (письмових, голосових, відео тощо), так і за допомогою дій (поведінка, жести тощо); 2) наявність інформаційної частини, але головною метою є сприяння взаємодії та досягнення консенсусу; 3) центральним елементом процесу комунікації є ідентифікація етапів, які повинні бути виконані; 4) комунікація, в будь-якому своєму прояві, розробляється і здійснюється для досягнення загальних цілей на всіх рівнях; її не можна трактувати як самоціль.

Серед принципів стратегічної комунікації виділяють: 1) центральність комунікації в командних діях та протягом усього процесу прийняття рішень; 2) правдоподібність; 3) послідовність, безперервність та стійкість комунікативних дій у часі; 4) опановування та підтримка ініціативи шляхом активної та багатосторонньої участі; 5) субсидіарність, взаємодоповнення та обмін; 6) точність, ясність та своєчасність; 7) прозорість; 8) врахування інтересів громадськості; 9) можливість адаптуватися; 10) оцінка наслідків.

Таким чином, під час аналізу стратегічної комунікації у проекції на військову сферу необхідно враховувати наступне: 1) когнітивні та концептуальні фактори для реалізації стратегічної комунікації в рамках національного цивільно-військового підходу; 2) особливості трактування стратегічної комунікації військовими, а також пов'язана з цим роль інформаційних операцій у функціях спрямування, інтеграції та координації всіх видів діяльності, методів та військового потенціалу, які мають відношення до оперативного компонента.

Наступним кроком є врахування трьох аспектів: 1) звернення до значення стратегічної комунікації та її правильної реалізації в якості інструмента для підтримки більш широкого національного стратегічного процесу; 2) описання так званого оперативного аспекту стратегічної комунікації і як він може бути введений у дію; 3) запропонування моделі загального управління з метою впровадження стратегічної комунікації, яка б інтегрувалася в більш широку стратегічну модель національної безпеки і оборони з огляду на багатосторонній

цивільно-військовий контекст. Отже, комунікація, разом з іншими оперативними функціями, повинна бути врахована під час планування діяльності з самого початку.

УДК 372.881.111

Стрілець Л.К., завідувач кафедри іноземних мов Національної академії Національної гвардії України; **Кумпан С.М.**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Національної академії Національної гвардії України

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Зміни, котрі відбуваються в політичному, соціально-економічному та культурному житті українського суспільства, висувають нові вимоги до компетентності фахівця та його інших соціально важливих якостей.

З огляду на це головна особливість сучасного навчально-виховного процесу у вишах України полягає в тому, що в центрі його уваги перебуває особистість, а сам процес навчання перетворюється на джерело її розвитку.

В зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема формування культури професійного спілкування майбутніх офіцерів як важливої складової загальної фахової культури спеціаліста, основи якої закладаються під час навчання у вищих навчальних закладах МВС України.

Для сучасного офіцера важливо розуміти й те, що через власне мовлення він представляє рівень фаховості й освіченості цілої державної структури. А якщо мовлення проходить за умов міжнародної взаємодії – то й нації і країни в цілому.

Не останнє місце в процесі формування культури професійного спілкування посідає викладання іноземної мови професійного спілкування.

Фахово-прикладна спрямованість навчання іноземної мови професійного спілкування проявляється у формуванні рівня спеціалізованої комунікативної компетентності, достатнього для обслуговування потреб військових фахівців у іншомовному спілкуванні в професійній сфері та обумовлюється мовним матеріалом та тематикою, зміст яких враховує специфіку підготовки військового фахівця та відповідає вимогам до кваліфікаційних характеристик на випускника ВВНЗ України.

Навчальна діяльність здобувачів вищої освіти на заняттях з іноземної мови професійного спілкування орієнтується на вирішення комунікативних завдань,

на їх участь у різноманітних видах діяльності, максимально наближених до професійних ситуацій спілкування і мотивуючих необхідність володіння іноземною мовою.

Навички спілкування формуються та вдосконалюються в реалізації мовленнєвих функцій повідомлення, питання, коментування, аргументації, згоди/незгоди, переконання, висловлювання ставлення/думки/точки зору тощо. Робота над іншомовним висловлюванням сприяє розвитку логіки мислення, коли курсант має будувати свої висловлювання послідовно, інформативно, логічно зв'язано і ситуативно.

Навчальна ситуація розглядається як необхідна складова процесу формування у курсантів професійного мовлення як засобу взаємодії. Це обумовлено тим, що:

1) обговорення питань, пов'язаних із професійною тематикою, сприяє підвищенню мотивації учасників навчального процесу, оскільки вони пов'язані з професійною діяльністю майбутніх фахівців;

2) ситуації на професійну тематику вимагають постійного використання професійної термінології, що сприяє запам'ятовуванню певних лексичних одиниць на рівні рідної мови;

3) процес обговорення питань та повтору професійної термінології під керівництвом викладача забезпечує розуміння мовлення співбесідника на слух і правильне лексико-граматичне оформлення висловлення;

4) ряд навчальних ситуацій вимагають від курсанта пошуку даних із додаткових інформаційних джерел, що вимагає прояву мобільності, сконцентрованості та усвідомлення поняття інформації як стратегічного ресурсу;

5) розвиток навчальної ситуації формує у курсантів не лише професійне мовлення, знання з фахових дисциплін, а й соціокультурну компетентність, яка є невід'ємною складовою міжкультурної комунікації.

УДК 811.111-26:355.23

Цвяк Л.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, підполковник; **Лімбах Ф.З.**, викладач кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДАЧА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Останнім часом набуває актуальності проблема врахування особливостей майбутньої професійної діяльності військового фахівця у процесі навчання

*Науково-практична конференція Національної академії Національної гвардії України
14 березня 2019 р., м. Харків*

гуманітарних дисциплін (у тому числі іноземної мови). Головною метою підготовки курсантів, майбутніх захисників кордону, до професійної діяльності є формування особистості, здатної самотійно і творчо працювати, адекватно діяти в будь-яких ситуаціях, приймати оптимально правильні рішення, швидко аналізувати інформацію, а також виховання відповідальності, самотійності, що забезпечують високий рівень готовності випускника до майбутньої професійної діяльності.

Особливість підготовки майбутніх фахівців-філологів у Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького полягає в тому, що протягом терміну навчання курсанта в академії одним із важливих аспектів є іншомовна підготовка. Місце іноземної мови в системі професійної підготовки – одне з чільних серед інших навчальних предметів, оскільки мовна компетенція і стратегія необхідні в певних ситуаціях, в яких майбутній перекладач може опинитися. Навчання іноземної мови та формування перекладацької компетенції служить засобом постійної передачі курсантам професійно-корисної інформації. Адже робота на професійному рівні потребує постійного вдосконалення майстерності, поповнення професійних знань, розширення професійного кругозору. Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу та рейтингової системи контролю навчальних досягнень курсантів надало можливість стимулювати систематичну навчальну роботу майбутніх правоохоронців, підвищити якість їхніх знань, забезпечити об'єктивність оцінювання знань, запровадити здорову конкуренцію у навчанні.

Специфіка навчальної діяльності курсантів полягає в тому, що вона здійснюється за умов армійської служби, тому їхній особистий час чітко регламентований. Задля створення позитивного ставлення курсантів до навчальної діяльності, зацікавленості вивчення іноземної мови доцільно використовувати різні методи стимулювання. Ними є заохочувальні бали за перемогу на олімпіадах з іноземної мови, за виконання наукових робіт у формі рефератів та розробку індивідуальної роботи. Як свідчить досвід, найкращою мотивацією підготовки військового перекладача є власний позитивний досвід викладача та стажування курсантів за кордоном, у країні, мова якої вивчається, та – найголовніше – випробування себе в ролі перекладача.

Враховуючи особливості та умови проходження служби, невід'ємною складовою та запорукою успішної підготовки майбутнього військового перекладача є правильна організація самотійної роботи курсантів, яка охоплює підготовку до практичних занять з іноземної мови, самотійну роботу над окремими темами відповідно до навчально-тематичних планів кафедр іноземних мов, підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт, участь у науково-практичних конференціях, що ініціюються та здійснюються кафедрою, підготовку до підсумкової державної атестації.

УДК 378.147.88

Шафігуліна В.О., викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації
Національної академії Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ МАЙБУТНІМИ ВІЙСЬКОВИМИ ПЕРЕКЛАДАЧАМИ

Основною тенденцією розвитку сучасного суспільства є розвиток на основі технологічних інновацій. Ця тенденція повною мірою реалізовується у процесі вивчення іноземної мови. Саме тому, сучасні умови навчання дають можливість широко використовувати переваги нових інформаційних і комунікаційних технологій, реалізовувати новітні методи.

Підвищенню якості та інтенсивності мовної підготовки військових перекладачів сприятиме органічне поєднання інноваційних методик з класичними. Для реалізації таких підходів та для впровадження інноваційних методів навчання педагогам потрібно опанувати нові способи та засоби навчання.

Існує багато методик оволодіння іноземною мовою у вищих навчальних закладах, крім того кожного дня розроблюються все більш новітні методики. Здебільшого, це пов'язано зі стрімким розвитком різних технологічних новинок та можливостями, якими технології забезпечують процес вивчення мови. Кожна методика має свої позитивні та негативні сторони.

За допомогою поєднання звукових, графічних та текстових ефектів можливо створити занурення в активне мовне середовище. При такому навчанні іноземній мові відпрацьовуються різні аспекти мови: комунікативні, лексичні, фонетичні, граматичні, що дозволяє більш швидко та якісно оволодіти мовним матеріалом

Використання аудіовізуальних засобів навчання дає можливість запропонувати майбутнім перекладачам мовленнєву ситуацію, завдяки якій вони стають активними учасниками комунікації. Також, користуючись такими засобами курсанти мають можливість чути справжню мову з вуст носіїв, можливість більше дізнатись про традиції та культуру країни, мову якої вони вивчають.

Завдяки розвитку Інтернет технологій, існує безліч платформ, які є мовними навчальними веб-ресурсами. Вони акцентують увагу на поліпшенні навичок аудіювання, письма, читання.

Проектна форма роботи також є актуальною технологією. Вона дозволяє розширити кругозір та кордони оволодіння мовою, отримуючи досвід від практичного використання мови.

Організація самостійної роботи у вигляді комп'ютерних лабораторій має

особливе значення, тому що якісно організована самостійна робота не тільки забезпечує якісне засвоєння матеріалу, а й формує вміння і навички, необхідні майбутньому фахівцю у подальшій професійній діяльності.

Використання мультимедіа на заняттях дозволяє зробити процес навчання більш мобільним, диференційованим та індивідуальним. Електронні презентації сприяють наочності та підвищенню інтересу.

Звичайно є плюси і мінуси у використанні новітніх технологій, але їх використання значно підвищує мотивацію та активність групи за рахунок різноманітних форм роботи, але використовувати всі ці засоби потрібно стримано та в помірних формах.

УДК 811.11

Янковець А.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, полковник; **Янковець О.В.**, старший викладач кафедри німецької та другої іноземної мови Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ПОЯВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОВЕДЕННЯМ ООС НА СХОДІ УКРАЇНИ

Будь-якій терміносистемі властиві новоутворення і прикордонна терміносистема не є винятком. За визначенням А. Рея, неологізм – це одиниця словникового складу, слово, елемент слова або фраза, значення якої передбачає ефективне функціонування в специфічній моделі комунікації і яка не мала ні матеріальної форми, ані лінгвістичної форми на попередньому шаблі розвитку словникового складу мови. У контексті проведення операції об'єднаних сил (далі □ ООС) (раніше антитерористичної операції (далі □ АТО) на сході України та інших суспільно-політичних подій у житті держави з'являється велика кількість неологізмів не лише в українській мові (*кіборг, найманець, невідконтрольна територія*), а й у мовах, якими висвітлюються дані події в зарубіжних на українських засобах масової інформації (*cyborg, Russian mercenary, separatist-controlled zones* тощо). Активний розвиток радіо, телебачення, преси, поява і широке поширення інтернет-комунікації призвели до створення особливого медіасередовища, єдиного інформаційного простору, реалізованого на базі великої кількості медіапотоків. Сучасні тенденції розвитку ЗМІ, безсумнівно, відбилися на процесах освіти й поширення мовних новоутворень, особливості їх вживання у мовленні, характер і динаміку мовних процесів у сучасній англійській пресі.

Існує декілька варіантів передачі поняття «повстанці, яким допомагає Росія».

Наприклад, джерело UT.UkraineToday використовує варіант «Russian-backed insurgents»: «Russian-backed insurgents start active aerial reconnaissance near Mariupol». Аналогічний варіант використовують і інші ЗМІ: друковане видання Kyivpost «Poroshenko says Russian-backed-insurgents seek Ukrainian hostages for degrading work», телевізійний канал 112 □ «Russian-backed insurgents news». Агенція UNIAN використовує також синонімічне словосполучення «Russian-led forces». У засобах масової інформації також широко вживається поняття «зони контрольовані сепаратистами», яке перекладається як «separatist-controlled territories», «separatist-controlled zones» або «rebel-controlled territory» чи «rebel-held territory». Особливо часто в випусках новин лунає фраза «порушити режим тиші». Українські ЗМІ у даному випадку використовують фразу «to violate 'ceasefire'» або «to violate ceasefire regime»: канал 112.ua «Militants continue to violate the ceasefire regime in ATO area: 7 attacks registered». Поняття «Антитерористична операція» відображається у закордонних та українських ЗМІ як «Anti-Terrorist operation» та має високі комбінаторні здібності, поєднуючись з іменниками та виступаючи в ролі означення: *the ATO regime, the ATO Staff, the ATO format*. Стосовно прикордонної діяльності в умовах гібридної війни закономірним є поява певних термінологічних одиниць для позначення понять, які виникли в контексті проведення АТО та ООС. Наприклад, бойова оперативна комендатура позначається терміном «operative combat border command», який повністю передає семантику цього поняття.

Отже, завдяки всебічному висвітленню подій на сході України, а також влучній передачі правоохоронної, військової та прикордонної термінології англійською мовою, певні неологізми, які стосуються проведення ООС, увійшли у лексикон українських та зарубіжних засобів масової інформації.

ЗМІСТ

Бездітко А.Р. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	4
Бабіч О.В. ФЕНОМЕН СТЕРЕОТИПУ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ.....	5
Басараба І.О., Лемешко О.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	6
Бец І.О., Бец Ю.І. ЛІНГВІСТИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ОФІЦЕРА-ПРИКОРДОННИКА.....	8
Богданова О.В. МЕТОД CASE STUDY В ПІДГОТОВЦІ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК.....	9
Ваколюк Т.В., Грішко-Дунаєвська В.А. МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНШОМОВНОГО НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ТА СЛУХАЧІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМПЛЕКСНОГО НАВЧАННЯ БІЛІНГВАЛЬНИМ МЕТОДОМ.....	11
Гелетей В.В. ДО ПИТАННЯ ПРО КОМУНІКАЦІЮ ЯК УМОВУ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	12
Грачова І.В. ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ СПІКЕРІВ ДО НАВЧАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ.....	13
Гузенко Є.В., Кудлай А.О. ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	15
Дорошина Л.Ф., Ткач П.Б. ДИСКУСІЯ ЯК ВИД ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА.....	16
Заботнова М.В. КОМУНІКАТИВНИЙ ВПЛИВ НЕГАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ.....	18
Льченко О.А. СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ КОНТАКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (на прикладі Національної академії Національної гвардії України).....	19
Ісаєва І.Ф. ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ НА СЛУХ.....	20
Карпенко Н.А., Щербина В.В. ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	21
Карпушина М.Г. РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ В УДОСКОНАЛЕННІ ЗНАТЬ ГРАМАТИКИ.....	23
Конаржевська В.І. ГЕРМЕНЕВТИЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ МАЙБУТНІМИ ОФІЦЕРАМИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ.....	24
Кустовська І.М., Лебедєва Л.Е. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ СКОРОЧЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.....	26
Lemeshko O.V., Lemeshko V.V. FURTHER TRAINING OF BORDER GUARDS THROUGH MASSIVE OPEN ONLINE COURSES.....	27
Лисичкіна І.О. «БІЛА КНИГА» ЯК ІМІДЖЕФОРМУВАЛЬНИЙ НАРАТИВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	28
Лисичкіна О.О. ДИГІТАЛІЗАЦІЯ, ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ДОВІРА В СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	30
Михайлова О.Г. ТИПИ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЇ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ТА СИЛАХ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ФРАНЦІЇ.....	31
Монастирська Л.В. КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ КОНТРОЛЮ НАД НАТОВПОМ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	32

Мороз Н.В. ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНІМИ ВІЙСЬКОВИМИ ФАХІВЦЯМИ ЯК СКЛАДОВА ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	34
Мягка М.М. СПЕЦИФІКА КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ЦИВІЛЬНИХ: МІЖКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ.....	35
Назаренко Н.С. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ.....	36
Павлова О.О. КОМУНІКАТИВНА ОСОБИСТІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	38
Палагнюк М.Г., Палагнюк І.Д. СУТНІСТЬ ЛЕКСИЧНОГО ЗАПОЗИЧЕННЯ.....	39
Пантелєєва О.Я. ВИКЛАДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ У ПЕВНОМУ ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ.....	40
Пелепейченко Л.М. ДОСВІД СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН У ПРОЕКЦІЇ НА СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ УКРАЇНИ.....	42
Підлужна І.А. КОМУНІКАТИВНА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДАЧА.....	43
Посмітна В.В. КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ.....	44
Приполова Л.І. СУТНІСНО-ПРАВОВА СКЛАДОВА ДЕФІНІЦІЇ “ЗАСТОСУВАННЯ” Й “ВИКОРИСТАННЯ” ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	46
Рабійчук Л.С., Гапонова В.М. НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ.....	47
Ревуцька С.М. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРАВООХОРОНЦІВ ЩОДО ІНДИКАТОРІВ КОНФЛІКТНОСТІ ТЕКСТІВ СУЧАСНОЇ ПРЕСИ.....	49
Сергієнко М.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	50
Сердюк І.В. ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	51
Сінна Л.Ю. ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ НАВИЧОК ПЕРЕКЛАДУ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	52
Спільник Т.М., Мокрій Я.О. ДО ПИТАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	53
Старух В.О. СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ В ІТАЛІЇ У ПРОЕКЦІЇ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	54
Стрілець Л.К., Кумпан С.М. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ...	56
Цвяк Л.В., Лімбах Ф.З. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДАЧА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	57
Шафігуліна В.О. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ МАЙБУТНІМИ ВІЙСЬКОВИМИ ПЕРЕКЛАДАЧАМИ.....	59
Янковець А.В., Янковець О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЯВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ, ПОВ’ЯЗАНИХ З ПРОВЕДЕННЯМ ООС НА СХОДІ УКРАЇНИ.....	60

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**“Службово-бойова діяльність
Національної гвардії України:
сучасний стан, проблеми та перспективи”**

Секція 4

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *І.Є. Морозов*

Комп'ютерне складання і верстання: *С.О. Воробйов;*
О.В. Ніконенко

Формат 60x84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 7,91.
Тираж 50 прим. Зам. № 163

Видавець і виготовлювач Національної академії Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, м. Харків-1, 61001.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4794 від 24.11.2014 р.